

KÜRD DİPLOMAT

Nº 40 (445) 24 - 31 Dekabr, Çileya pêş sal 2018
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasi

Heydər Əliyev

Qiyməti:
Həjaye: 40 qəpik

31 DEKABIR DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ
HƏMRƏYLİYİ GÜNÜ VƏ YENİ İL BAYRAMINIZ MÜBARƏK

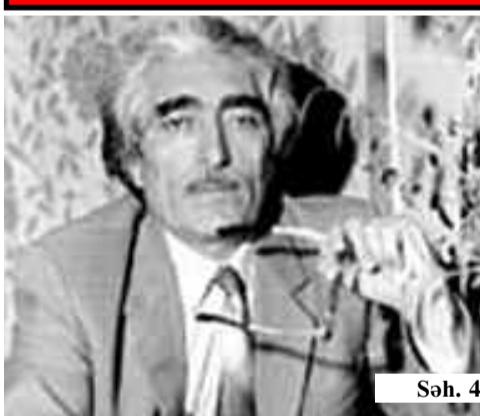
AD GÜNÜNÜZÜ TƏBRİK EDİRİK CƏNAB PREZİDENT!



“Azərbaycan Kürdləri” İctimai Birliyi və “Diplomat” qəzeti idarə heyəti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti çox hörmətli İlham Heydər oğlu Əliyev cənablarını ad günü münasibəti ilə təbrik edir, ona uzun ömür, cansağlığı, siyasi fəaliyyətində uğurlar və ailə həyatında xoşbəxtlik arzulayırlar.



Səh. 9
Serok Barzanî: Em ji ber rewşa Rojavayê Kurdistanê dilgiran û xemgîn in



Səh. 4
“O dağlar azaddı” -
dedi Hüseyin Kürdoğlu...

Səh. 9
Hindistan di warê aborî
de berê xwe dide Hewlêrê

Səh. 9
Hêza Roj dê aramiyê bide
Rojavayê Kurdistanê

Səh. 7
Mesrur Barzani:
IŞİD yer altına indi!

AZƏRBAYCAN MƏNBƏLƏRİ
KÜRD XALQI HAQQINDA

XX əsrдə erməni rəsmi dairələrinin kürdlərə qarşı həyata keçirdiyi deportasiya, repressiya və terror aktları haqqında

‘ABD’nin ardından Türkiye’ye
de yol görünebilir’

Biryara Trump: Kê wendakir, kî sūdmənd dibe?

Səh. 9
KCK: Vekîşîna Amerîka li dijî Rojavayê
Kurdistanê lîstikeke pilankırî ye

Səh. 10
Mîr Dr. Kamîran Bedirxar
(Ma ne wi lo ye?)



Səh. 11
Evîna min Firat, hêrsa min Ararat

Səh. 13
Çavê xelkê Rojavayê Kurdistanê
li vegera Pêşmergeyên Roj e

Səh. 12
Tirkiye - Jiber axaftına bi
kurdi kesek hat kuştin

Səh. 11
Gelo Şam li
Efrînê çi dike?

Prezident İlham Əliyev Binəqədi Rayon Məhkəməsinin yeni inzibati binasının açılışında iştirak edib

Binəqədi Rayon Məhkəməsinin yeni inzibati binasının açılışı olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılışda iştirak edib.

Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədov dövlətimizin başçısına Azərbaycan Hökumətinin Dünya Bankı ilə birgə maliyyələşdiriyi və Ədliyyə Nazirliyinin həyata keçirdiyi "Mütərəqqi ədliyyə xidmətləri və müasir məhkəmə infrastruktur" layihəsi çərçivəsində istifadəyə verilən və tikintisi aparılan müasir məhkəmə bina və kompleksləri barədə məlumat verdi.

Prezident İlham Əliyev binanın rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi.

Son illərdə ölkəmizdə 16 yeni müasir məhkəmə binası tikilib, beşinin inşası isə davam etdirilir. İndiyədək Prezident İlham Əliyev paytaxtın Sabunçu, Yasamal, Nərimanov, habelə Şəki, Oğuz rayon məhkəmələri binalarının açılışında iştirak edib, İmişli rayon məhkəməsində yaradılan şəraitlə tanış olub.

Dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına tikilən Binəqədi Rayon Məhkəməsinin yeni binasının inşası da müasir standartlara uyğun və yüksək keyfiyyətlə aparılıb. BMT-nin Əlliillərin Hüquqları Haqqında Konvensiyasına uyğun olaraq binada əllillərin sərbəst hərəkəti üçün də bütün şərait var. Binəqədi Rayon Məhkəməsi təxminən 265 minə yaxın əhaliyə xidmət edir. Burada 80 nəfərdən çox, o cümlədən 19 hakim, 60 nəfər məhkəmə aparıcı işçisi çalışacaq. Binada ümumilikdə 12 məhkəmə iclas zalı fəaliyyət göstərir. Azərbaycan Prezidentinin "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin yaradılması haqqında Sərəncamının icrası çərçivəsində burada "elektron məhkəmə" və "elektron icra" informasiya sistemlərinin tətbiq olunması üçün bütün zəruri infrastruktur yaradılıb və bina müasir İKT avadanlığı ilə təchiz olunub. Məhkəmə zallarında proseslərin daha dəqiq və sürətli protokollaşdırılmasına xidmət edən, audio-video yazılışları aparan "Femida" sistemi, videokonfranslar, təqdimatların keçirilməsi, elektron sənəd dövriyyəsi və məhkəmə işlərinin idarəetmə sistemi

fürənglər quraşdırılıb. Təqsirləndirilən şəxslər zaldə beynəlxalq standartlara uyğun xüsusi ayrılan şüşə otaqla saxlanılır. Burada onların vəkillə birbaşa əlaqə saxlamaları üçün müvafiq qurğular var.

məsələlərlə bağlı informasiyanı rahat əldə etməyə imkan yaradır. Bununla yanaşı, binada arxiv, maddi sübutların saxlanması, vətəndaşların qəbulu, təqsirləndirilən şəxslərin vəkillə görüşü, dövlət ittihəmçiləri üçün otaqlar və tibb

təşəbbüsü ilə qəbul edilmiş və Azərbaycan ədliyyəsinin 100 illik yubileyi ərafəsində qüvvəyə minən "Notariat haqqında" Qanuna edilən əsaslı dəyişikliklərin daha müasir texnologiyaların və innovasiyaların

vağzallarında quraşdırılacaq həmin köşklər notariuslara videoəlaqə vasitəsilə notariat hərəkətinin rəsmiləşdirilməsinə və sənədlərin bilavasitə yerində əldə edilməsinə şərait yaradacaq. Həftənin bütün günləri 24 saat fəaliyyət göstərən bu innovativ qurğudan istifadə edərək borca görə ölkədən çıxışına məhdudiyyət qoyulmuş şəxslər ödənişləri həyata keçirə və məhdudiyyəti avtomatlaşdırılmış qaydada aradan qaldıra bilərlər. Dünya təcrübəsində rast gəlinməyən və Azərbaycan məhsulu olan mobil notariat qovluğunun tətbiqi nəticəsində istənilən şəxs ətrafında bütün notariat ofisləri və notariuslar, həmçinin notariat hərəkətlərinin rəsmiləşdirilməsi üçün ödənişməli rüsum və haqqın məbləğləri, tələb olunan sənədlər və notariat hərəkətinin aparılması iştirak etməli şəxslər barədə məlumat alacaq. Funksiyanın əsas özəlliyi isə şəxsin iştirakçısı olduğu bütün notariat hərəkətləri ilə bağlı sənədlərin vahid mənbədə - mobil telefonda saxlanılması, istənilən vaxt elektron versiyadan istifadə etməsi, eləcə də sənədin qüvvədən düşməsi barədə məlumatı dərhal almasıdır.

Dövlətimizin başçısına cəza siyasetinin humanistləşdirilməsinə dair 2017-ci il fevralın 10-da imzalanan Sərəncamın icrası üzrə görülmə işlər barədə də məlumat verildi, azadlıqdan məhrumetməyə alternativ cəzaların icrasında tətbiq olunan elektron nəzarət qurğuları, o cümlədən elektron qolbaqlar nümayiş etdirildi. Hazırda bütün ölkə üzrə 460-dan çox məhkəmə elektron nəzarət olunur. Sərəncama əsasən ictimai işlərin formal icrasının qarşısının alınması, bu sahədə fəaliyyətin səmərəli təşkil ilə bağlı tədbirlər həyata keçirilir. Son illərdə Azərbaycanda məhkəmə sistemində tətbiq edilən yeniliklər beynəlxalq aləmdə təqdir olunur. Bununla əlaqədar ötən il Azərbaycan Avropa Şurasının "Ədliyyənin Kristal Tərəzisi" mükafatına layiq görülüb. Bu il isə Avropa Şurası Ədalət Mühəkiməsinin Səmərəliyi üzrə Avropa Komissiyasının prezidenti vəzifəsinə şəkilər keçirilib. Şəkilər quruma üzv 47 dövlətin



Binəqədi Rayon Məhkəməsi de inzibati və ictimai zonalara bölündür. Hər iki zonanın girişini ayrıdır. İnzibati zona hakimlər və məhkəmə işçiləri, ictimai zona isə vətəndaşlar üçündür. İctimai zonada vəkillər, dövlət ittihəmçiləri, icra məmurları və Ədliyyə Nazirliyinin icra şöbəsinin əməkdaşları üçün otaqlar var. Binada hakimlər və vətəndaşlar arasında qeyri-prosessual münasibətlər məhdudlaşdırılır və onlar yalnız iclas zallarında görüşürərlər. Bu isə şəffaflığın təmin edilməsində mühüm amildir. Binada vətəndaşların müraciət imkanlarının asanlaşdırılması və onların məlumatlılığının təmin edilməsi məqsədilə məlumat nöqtələri, habelə müasir elektron informasiya daşıyıcıları, o cümlədən köşklər, lövhələr quraşdırılıb ki, bu da vətəndaşlara məhkəmə prosesləri və onların tarixi, vaxtı, məhkəmə zalı, hakimlər və digər

məntəqəsi mövcuddur. Konfrans zalında həm beynəlxalq, həm də ölkə səviyyəsində tədbirlər keçirmək mümkündür. Həmçinin hakimlər və məhkəmə işçilərinə Ədliyyə Nazirliyinin iclaslarına, müşavirə və toplantılarına, eləcə də Ali Məhkəmənin Plenumuna birbaşa qoşulmaq imkanı yaradılıb. Zalda tədris kurslarının keçirilməsi üçün də zəruri infrastruktur var. Buradakı kitabxana məhkəmə-hüquq sahəsinə aid ədəbiyyatla, Azərbaycan həqiqətlərini eks etdirən kitablarla zəngindir. Ədliyyə və məhkəmə sahəsində tətbiq olunan innovasiyalarla tanış olan Prezident İlham Əliyevə notariat hərəkətlərinin rəsmiləşdirilməsində tətbiq olunan rəqəmsal texnologiyalar, o cümlədən notariat ofislərini vahid şəbəkədə birləşdirən "Elektron notariat" informasiya sistemi barədə məlumat verildi. Dövlətimizin başçısının qanunvericilik

tətbiqinə geniş imkan yaratdığı qeyd olundu.

Sonra səyyar notariat çantası, elektron ədliyyə köşkü və mobil notariat qovluğu nümayiş etdirildi.

Bildirildi ki, səyyar xidmətlərə tələbatın artması ilə əlaqədar və əhalinin məmənunluğunu təmin etməsi üçün müasir avadanlıqla təchiz olunan "Elektron notariat" informasiya sisteminə birbaşa çıxışı olan xüsusi çanta hazırlanıb. Notariuslər həmçinin çantalarla hər hansı məkəna bağlı olmadan fiziki və hüquqi şəxslərə bütün növ notariat hərəkətləri üzrə səyyar xidmət göstərə bilərlər. Eyni zamanda, yeni qanuna əsasən məsaflədən xidmətlərin göstərilməsini mümkün edən elektron ədliyyə köşkü də yaradılıb. Belə ki, təxirə salınmadan ədliyyə xidmətlərinə ehtiyac yarandığı yerlərdə, o cümlədən sərhəddə, hava və dəniz limanlarında, dəmir yolu

Prezident İlham Əliyev Heydər Əliyev adına neft emalı zavodunda bitum qurğusunun və maye qazdoldurma məntəqəsinin açılışında iştirak edib

Heydər Əliyev adına neft emalı zavodunda aparılan yenidənqurma və modernləşdirmə layihəsinin birinci mərhələsi çərçivəsində inşa edilən yeni bitum qurğusunun və maye qazdoldurma məntəqəsinin açılış mərasimi olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak edib.

Dövlət Neft Şirkətinin – SOCAR-in prezidenti Rövnəq Abdullayev görülən işlərlə bağlı dövlətimizin başçısı İlham Əliyevə malumat verdi.

Bildirildi ki, bitum qurğusu istismara verildikdən sonra burada illik istehsal 250 min tondan 400 min tona çatdırılacaq. Bu həcm ölkədaxili tələbatın təminatı üçün nəzərdə tutulur. Bu qurğuda "PEN 40-60" markalı yüksək keyfiyyətli bitum istehsal ediləcək. Növbəti mərhələlərdə AVRO-5 standartına cavab verən dizel və benzİN yanacağının istehsalı nəzərdə tutulur və artıq bu istiqamətlərdə də işlər sürətlə davam etdirilir.

Heydər Əliyev adına neft emalı zavodunda yenidənqurma işlərinin aparılması, həmçinin keçmiş "Azərneftəq" neft emalı zavodunun ərazisinin mərhələli şəkildə boşaldılaraq, "Ağ şəhər" layihəsinə təhvil verilməsi nəzərdə tutulduğundan, yeni bitum istehsalı qurğusunun tikintisi zəruri idi. Bitum qurğusu 7,7 hektar ərazini əhatə edir. Qurğunun tikintisi zamanı 150 min kubmetrə yaxın torpaq işləri görüldü, 650 tondan çox metal konstruksiyadan, 530 tondan çox borudan istifadə olunub. 2016-ci ildə Avstriyanın "Poerner" şirkəti ilə yeni bitum qurğusunun inşası üzrə detallı layihələndirmə, satınalma və tikintinin idarə edilməsi müqaviləsi imzalanıb.

2017-ci ilin aprel ayından tikintinin podratçısı "Azfen" şirkəti tərəfindən qurğunun inşasına başlanılıb. Tikinti prosesində 400 yerli işçi və mütəxəssis cəlb olunub. Layihə qrafikə uyğun başa çatdırılıb.

edəcək, Azərbaycanın ixrac potensialını artıracaq və ölkəmizin regionində xammal kimi işlənəcək, əmtəə məhsulu kimi isə məişətdə və nəqliyyat vasitələrində istifadəsi üçün satışa çıxarılaçğı.



Maye qazdoldurma stansiyası 7 avtoçənə və 5 çən vaqona yükləmə qolundan ibarətdir. Bu məntəqədən ilə ərzində 180 min ton propan-propilen, 100 min ton mayeləşmiş qazın avtoçən və dəmir yolu, 178 min ton butan-butilen fraksiyasının isə boru xətti, lazımlı olduğu təqdirdə avtoçən və ya dəmir yolu ilə nəqliyət nəzərdə tutulub. Propan-propilen və

Prezident İlham Əliyev Heydər Əliyev adına neft emalı zavodunda bitum qurğusunun inşası üzrə detallı layihələndirmə, satınalma və tikintinin idarə edilməsi müqaviləsi imzalanıb.

yeşilənən birinci mərhələsi üç əsas hissədən ibarətdir. Bu hissələrə yeni bitum qurğusu ilə yanaşı, maye qazdoldurma stansiyası və sonrakı mərhələlərdə təkliməsi nəzərdə tutulan qurğuların yerləşəcəyi ərazilərdə səkıntı və təmizləmə işlərinin aparılaraq inşaat üçün hazırlanması daxildir.

Sonrakı mərhələlərdə təkliməsi

nəzərdə tutulan 8 əsas qurğunun yerinin köhnə qurğularдан təmizlənməsi, modernləşdirmənin ümumi gedisi üçün mühüm məsələ olan torpaq tədqiqat işlərinin görülməsi və ərazinin tikinti-qurşadırma üçün hazırlanması da artıq öz həllini təpib.

Heydər Əliyev adına neft emalı zavodunda yenidənqurma işləri 3 mərhələdə icra olunur. Layihənin 2020-ci ilin sonuna dək planlaşdırılan ikinci mərhələsində AVRO-5 keyfiyyət standartına cavab verən dizel yanacağıının alınması, 2021-ci ilin birinci yarısına nəzərdə tutulan üçüncü mərhələdə isə eyni keyfiyyət standartına cavab verən A-92, 95 və 98 benzin məhsullarının istehsalı üçün müvafiq yeni qurğuların inşası həyata keçiriləcək. Aparılacaq işlər zavodun illik emal gücünü 7,5 milyon tona çatdırmaqla "Azərikimya" İstehsalat Birliyinin xammalla təchizatının sabit şəkildə təmin edilməsinə imkan verəcək. Zavodda aparılan yenidənqurma işləri daxili bazarın yüksək keyfiyyətli yanacağa olan tələbatını tam ödəyəcək, bununla yanaşı, Bakıda karbon emissiyasının miqdərinin azalmasına, ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına mühüm töhfə verəcək.

Prezident İlham Əliyev yeni bitum qurğusunu işə saldı.

Yeni qurğu enerjiyə daha çox qənaət etməklə, ekoloji durumun yaxşılaşdırılmasına, zavodun istismar xarçlarının optimallaşdırılmasına mühüm töhfə verəcək. Bu qurğunun istismara verilməsi ərazisində əsasən yol inşasında istifadə olunan asfalt-bitum maddəsinin keyfiyyəti yüksələcək. Asfalt örtüyünün mühüm tərkib hissəsi olan bitum dünyada həm də boyası və mürəkkəb

TƏBRİK EDİRİK!



Dekabrin 24-ü Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin doğum günüdür. Dövlət başçısının 57 yaşı tamam olur.

İlham Heydər oğlu Əliyev 1961-ci il dekabrin 24-də Bakı şəhərində anadan olub. Orta təhsilini 1967-1977-ci illərdə Bakı şəhərində alan İlham Əliyev 1977-ci ildə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutuna (MDBƏİ - MQİMO) daxil olub, ali təhsilini müvəffəqiyyətlə başa vuraraq elmi fəaliyyətini institutun aspiranturasında davam etdirib.

1985-ci ildə dissertasiya müdafiə edən İlham Əliyev tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi alıb və 1990-ci ildək MDBƏİ-də müəllim işləyib. 1994-2003-cü illərdə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) vitse-prezidenti, sonra isə birinci vitse-prezidenti vəzifəsində çalışıb.

1995-ci ildə Milli Məclisə üzv seçilən İlham Əliyev 2001-2003-cü illərdə Avropa Şurası Parliament Assambleyasında (AŞPA) Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri olub. AŞPA-da siyasi fəaliyyəti çərçivəsində 2003-cü ilin yanvar ayında qurumun sədr müavini və Büro üzvü seçilib. 2003-cü ildə baş nazir vəzifəsinə təyin edilməsi ilə əlaqədar İlham Əliyevin deputat səlahiyyətlərinə xitam verilib. 2003-cü il oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının prezidenti seçilib və oktyabrın 31-də vəzifəsinin icrasına başlayıb. 2008-ci il oktyabrın 15-də keçirilən seçkilərdə seçicilərin 88 faizindən çoxunun səsini qazanan İlham Əliyev yenidən Azərbaycan Respublikasının prezidenti seçilib.

2013-cü il oktyabrın 9-da və 2018-ci il aprelin 11-də keçirilən prezident seçkilərində isə növbəti dəfə qələbə qazanıb.

Qeyd edək ki, İlham Əliyev həmçinin 1997-ci ildən Azərbaycanın Milli Olimpiya Komitəsinin prezidentidir. İdmanın və Olimpiya hərəkatının inkişafında böyük xidmətlərinə görə Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin ali ordeni ilə təltif edilib.

Azərbaycan, rus, ingilis, fransız və türk dillərini mükəmməl bılır.

Evlidir. Üç övladı var.

"Azərbaycan kürdləri" İctimai Birliyinin idarə heyəti və "Diplomat" qəzetinin redaksiya heyəti Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevi doğum günü münasibətilə təbrik edir, dövlət başçısına uzun ömür, cansağlığı, fəaliyyətində uğurlar arzulayıb!

Hörmətlə: "Azərbaycan kürdləri" İctimai Birliyinin idarə heyəti və "Diplomat" qəzetinin redaksiya heyəti adından Tahir Süleyman

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısı növbəti səyyar qəbul keçirib

Dekabrin 19-da Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının növbəti səyyar qəbulu rayonun Əhmədli kəndində keçirilib.

Qəbulda Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev, hüquq-mühafizə orqanlarının, aidiyyəti idarə, müəssisə və təşkilatların rəhbərləri, kənd sakinləri iştirak ediblər.

Əhmədli və Dardərə kənd sakinləri ilə görüşdə çıxış edən Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev qeyd edib ki, yerlərdə səyyar qəbulların keçirilməsində əsas məqsəd Azərbaycan Respublikasının Prezident cənab İlham Əliyevin tapşırıqına uyğun olaraq sakinlərin təklif, şikayət və müraciətləri ilə yerində tanış olmaq, müvafiq tədbirlər görməkdir.

Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev kənd sakinlərinin həyat səviyyəsinin yüksəldiləməsi istiqamətində möhtərəm Prezident cənab İlham Əliyev tərəfindən qarşıya qoyulan vəzifələr haqqında geniş məlumat verib, həyata keçirilən tədbirlər barədə danışıb, kənd təsərrüfatının ayrı-ayrı sektorlarının

inqisifi istiqamətində rayonda, o cümlədən ərazidə görüləcək işlərdən söz açıb.

Rayon rəhbəri xüsusilə vurgulayıb ki, ötən dövrlərdə Dardərə kəndinin da yerləşdiyi ərazi vahidliyində xeyli abadlıq-quruculuq işləri görülmüşdür.

dirəklərinin və naqılərinin dəyişdirilməsi və bəzi şəxsi məsələlərin həlli qaldırılıb.

Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev sakinlər tərəfindən olunmuş müraciətlərdə qaldırılmış məsələlərin həlli ilə bağlı öz müvafiq



Qəbulda sakinlər tərəfindən rayon mərkəzindən kəndə gələn avtomobil yolunun asfaltlaşdırılması, təbii qaz xəttinin çəkiləsi, nasaz elektrik

tapşırıqlarını verib. Öksər müraciətlər yerində həll edilib. Bəzilərinin icrası isə nəzarət götürüllər.

Kənd sakinləri vətəndaşlara

Laçınlı məcburi köçkünlərlə növbəti görüş-səyyar qəbul Kürdəmir rayonunda keçirilmişdir

Laçın Rayonu İcra Hakimiyyətinin başçısı Aqil Nəzərlinin Kürdəmir rayonunun Peşə Liseyinin yataqxanasında müvəqqəti məskunlaşmış laçınlı məcburi

dəfə, qeyri-neft sektorunun 2.8 dəfə, sənayedə isə artımın 2.6 dəfəyə çatdığını bildirdi. Bununla yanaşı cari ilin ötən dövrü ərzində prioritət sahə kimi kənd təsərrüfatının inqisafında 1.7



köçkünlərlə görüşü-səyyar qəbulu keçirilmişdir. Görüş-səyyar qəbulda 36 nəfər laçınlı köçkün iştirak etmişdir.

Görüşdə çıxış edən Laçın Rayonu İcra Hakimiyyətinin başçısı Aqil Nəzərləri son illər ərzində ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlətimizin böyük bir inkişaf yolu

dəfə artıma nail olunması ilə, ölkəmizdə qeyri-neft ixracatının 4.1 dəfə artmasını vurgulayan rayon rəhbəri 2018-ci ildə ölkəmizin valyuta ehtiyatının 45 mil-yard dollar'a çatdırılmasını ölkə başçısının uaqqorun iqtisadi siyasetinin nəticəsi olduğunu bildirdi.

Rayon rəhbəri çıxışında xüsusilə onu da vurguladı ki, ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son edərək 2018-ci ilin ötən dövründə 3.2

Rayon rəhbəri çıxışında xüsusilə onu da vurguladı ki, ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son

iller məcburi köçkünlərin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı xeyli işlər görülmüş, 90-dan artıq müasir yaşayış kompleksi və qəsəbə salınmış, digər köçkünlərlə yanaşı yuzlərlə laçınlı məcburi köçkün ailəsi də yeni mənzillərlə təmin edilmişdir. Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı çıxışında Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin ordu quruculuğu istiqamətində görülən işləri, diplomatiya sahəsindəki uğurları qeyd edərək erməni işğalı altında olan torpaqlarımızın da tezliklə azad ediləcəyinə əminliyini vurgulamışdır.

Səyyar qəbulda 8 nəfər məcburi köçkünün müraciəti dinlənilmiş, həmin müraciətlərə baxılması üçün aidiyəti idarə, müəssisə rəhbərlərinə konkret tapşırıqlar verilərək icrası nəzarət götürülmüşdür.

Qəbulda Laçın Rayonu İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının məsul işçiləri, rayonun hüquq mühafizə orqanlarının rəhbərləri, həmçinin müvafiq inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəliklərin əməkdaşları iştirak etmişlər.

Səyyar qəbulda iştirak edən rayon sakinləri təşkil edilmiş görüşə və onların müraciətlərinə həssaslıqla yanaşlığına görə ölkə Prezidentinə və Rayon İcra Hakimiyyəti başçısına öz

Samux rayonunda Nizamişunas Sabir Hesenzade ile görüş keçirilmişdir

Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzində Fəlsəfə üzrə fəlsəfə elmləri doktoru, Azərbaycanın böyük və əvəzsiz şairi Nizami Gəncəvinin səkkiz müxtəlif sahədə araşdırılmış tədqiqatçı, fizik, şair, müəllim Sabir Həsənzadə ilə görüş keçirildi. Görüşdə Samux rayon İcra Hakimiyyəti Aparatı İctimai siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin nümayəndəsi Mehman Əliyev, "Yeni Samux" qəzetinin redaktoru Azər Əhmədov, rayon ağsaqqalları şurasının üzvü, ziyanlı, şair Garay Bayram məktəbilər, müəllim kollektivi, rayon iictimaiyyəti həmçinin Texnologiya Universitetinin müəllim

kollektivi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Gəncə Bölümünün əməkdaşları kimya üzrə fəlsəfə elmləri doktoru İmran Qasımov, Sədaqət xanım, şair Aydın Murovdaglı və s. qonaqlar iştirak etdi. Tədbiri giriş sözü ilə açaraq şairi təqdim edən və ondan geniş bəhs edən Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Nurənə Həsənova tədbir iştirakçılarına Zakir Muradovun rejissorluğu ilə çəkilmiş "Nizami zəvvvari" adlı qışametrajlı film izləməyi təklif etdi. Filmdən sonra çıxışlar dinlənildi. Çıxış edən qonaqlar Sabir müəllimin insani keyfiyyətlərindən,

yadıcılığından bəhs etməklə yanaşı eyni zamanda Nizami yadıcılığının ölməzliyindən, elmi əhəmiyyətindən danışdılar. Samux şəhər 1 sayılı və Samux şəhər 2 sayılı məktəblərin şagirdləri dahi Nizami Gəncəvinin qəzəllərindən həmçinin Sabir müəllimin şeirlərini səsləndirdilər. Görüşə galmiş tədbir iştirakçıları qarşısında geniş nitq söyleyən Sabir Həsənzadə sonda tədbir iştirakçılarına Samux rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Ali Qocayevə, Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzinə minnətdarlığını bildirdi. Sonda Ulu öndərin büstü öündə xatirə şəkili çəkildi.



“O dağlar azaddı” - dedi Hüseyin Kürdoğlu...

təbiətin müdrikiyinə heyranlıq və pərəstiş var. Burada müdrik nəsihəti. Hikməti və iibrətli qənaətləri təbiətdən lövhələr-bədii peyzaj əvəz edir”.

Bulud dağ çiyində yapıcı kimi,
Hər təpə bir çoban balıncı kimi.
Araz parıldayı ay işığında
Babəkin sıyrılan qılıncı kimi.

Qoy görüşsün bir dodaqla bir yanaq,
Eşq oduna bir alışaq, bir yanaq.
Töküldür bir üzünə qara tel,
Ay tutulub: bir yan qara, bir yan ağ.

“Azərbaycan” şeirində dörd misra ilə fəlsəfi fikir söyləmək, həyat, ölüm, dünya və zaman haqqında poetik düşüncələr hasil etmək klassik ənənələrdən gəlir. Lakin onu da qeyd edim ki, şeirin bu kiçik formasında uğur qazanmaq hər şaire müəssər olmur. O yerə ki, şair başlayır “filosofluq” eləməyə, o zaman şeir dönüb olur “kəlam”, “hakimanə söz” yığını. Hüseyin Kürdoğlunun dördlükləri belə bir iddiadan uzaqdır. Şair çalışır ki, dörd misrada həcmə böyük bir şeirdə deyə bilmədiyi fikri poetik ümumiləşdirmə ilə deyə bilsin, bir bənzərsiz lövhə yaratsın. Bir neçə misal göstərə bilərəm:

Saçından rəng alsın gərək qaranlıq,
Gözündə bir gilə kövrək qaranlıq.
Dünyaya göstərir ay camalını,
Əyninə geydiyin ipək qaranlıq.

Yıxsın qarışısından Araz barını,
Dərək Kür barı tek, Araz barını,
Araz köpüsündə qoy bir tar çalım,
Sahillər dinləsin Arazbarını.

Qoca İslıqlının saçı dümağıdır,
Gecələr sinəsi çıraq-çıraqdır.
Bəlkə yun əyirir bu qarı nənə
Təpələr yanında yumaq-yumaqdır!?

O qızı neylədin, a yağı bulaq,
Kəsilmiş üstündən ayağı, bulaq.
Bir zaman dirilik şərbətim oldun,
İndi ay zəhrimər, a yağı bulaq.

Sənsiz qor töküür qoynuma gecə,
Alov geyinirem eynimə gecə.
Özge bir gözələ baxmışdım dünən,
Min şahmar sarıldı boynuma gecə.

Misallardan göründüyü kimibü dördlük nümunələri (əslində, rübai) şeirdə az sözlə maraqlı fikir söyləməyin mümkün olduğunu sübuta yetirir. Diqqət yetirsəniz, bu rübai'lərin heç birində yavan-yalxı sözlər gözə dəymir və bu sözlər dörd misrada obraz yaratmaq məramına xidmət edir.

Hüseyin Kürdoğlu ədəbiyyata əllinci illərin əvvəllerində gəlib. İlk şeiri 1950-ci ildə, “Azərbaycan gəncəri” qəzetində dərc olunub. ADU-nun filologiya fakültəsində oxuyanda respublika qəzetlərində şeirləri ilə müntəzəm çıxış edib və elə ilk şeirlərindən ustadların diqqətini cəlb edib. Məsələn, Bəxtiyar Vahabzadə gənclərə həsr etdiyi bir məqaləsində yazmışdı: “...Hüseyin Kürdoğlu da ümid verən gənclərdəndir. Onun şeirləri təbii, səmimi və axıcıdır. Gənc şair qəleme allığı mövzunu dərinəndən duyub, yaşamadan yazmış. Bu cəhətdən onun “Yol üstündə tək qovaq”, “Görüş xatiresi”, “Inanmiram”, “Torağayım” və s. şeirləri çox maraqlıdır. Şair yazır:

Bir gözəldən ilham aldım,
Dağ döşündə fikrə daldım,
Öz qə lbimi tutub çaldım,
Şair elər bu saz məni

Bəxtiyar müəllimin o zaman cavan Hüseyin Kürdoğlunun şeirlərində sezdiyi bu cəhətlər sonralar onun yaradıcılığının başlıca məziyyətlərinə çevrildi. Hüseyin Kürdoğlu həmin o təbiiyyə, səmimiliyə həmişə sadıq qaldı.

Mən Hüseyin Kürdoğlunun əlli illik yaradıcılıq yolunu izledim və tam yəqinliklə emin oldum ki, onun müasir poeziyamızda özünəməxsus yeri var. Heç də o fikirdə deyiləm ki, onun poeziyasına sağlığında obyektiv qiymətlər və dünyasını

dəyişəndən sonra buna daha çox ehtiyac var. Həm də qətiyyən düşünmürəm ki, sağlığında onun şeirlərinin bədii məziyyətləri, poetik özəllikləri barədə söz deməyiblər. Axi, Hüseyin Kürdoğlu doğrudan da bir kimsəyə bənzəmirdi. Əsasən xalq şeiri üslubunda qələm çalan və sözün həqiqi mənasında müasir qoşmanın, gərayının, bayatının özünü yaradan Hüseyin Kürdoğlu ədəbi tənqidin diqqət mərkəzində idi. Amma bunu da qeyd etməliyəm ki, klassik poeziyamız və aşiq şeiri ilə müasir poeziya arasında yaranan daimi temas və körpülərin etibarlı sakınlərindən biri də Hüseyin Kürdoğlu olmuşdur.

Nədənsə mən XX əsr poeziyamızın ustadlarından olan Hüseyin Ariflə Hüseyin Kürdoğlu arasında (önce bu barədə bir işarə verdim) daha doğrusu, onların yaradıcılıq dünyası arasında bir doğmaliq görürəm. Onların hər ikisi xalq ruhunun tərənnümçüsü idilər, klassik aşiq şeirinin bu böyük poeziya ənənəsinin ləyaqətli davamçıları idilər, bu ənənəni müasir dövrdə-yeni biçimdə, yeni bədii təfəkkür işığında inkişaf etdirildilər. Onlar ənənənin əsiri deyildilər, bu ənənəyə canlılıq və poetik teravət gətirən şairlər idilər. Məlum məsələdir ki, “köhnə” hesab etdiyimiz formalarda bədii uğur qazanmaq olduqca çətindir, bunun üçün xüsusi poetik istedəda malik olmalıdır. Hüseyin Kürdoğlu “köhnə” havalara yeni ritm, yeni aheng gətirən şairlərindən idi.

“Hüseyin Kürdoğlu xalq ədəbiyyatını sevir” demek bəlkə də onun yaradıcılığına bəsit yanaşmaq kimi düşünürələr. Hüseyin Kürdoğlu ədəbiyyata elə xalq ədəbiyyatının canlı təcəssümü kimi gəlib. Məlum məsələdir ki, xalq ədəbiyyatından təsirlənməyən şair tapmaq çətindir, amma təsirlənmək xalq ədəbiyyatı nümunələri səviyyəsində nəsə yaratmaq demək deyil. Hüseyin Kürdoğlunun yazdığı qoşmalar, gərayıllar, təcnislər, bayatıllar əger belə demək mümkünsə, “orijinal” a çox yaxındır. Onun təcnislərini bu sırada xüsusi qeyd eləmək lazımdır. “Klassik və folklor ənənələrdən yaradıcılıqla istifadə etmə mədəniyyəti” (Qasım Qasimzadə) bu təcnislərdə və həmçinin cinas üstündə qurulan digər şeir formalarında aşkar nəzərə çarpır.

Qobustan-daş adamlar,
Göz yaşım daşa damlar.
Duymaz daş adamları
Ürəyi daş adamlar.

Çiçəyə həmdəm ari,
Sızıldar dəm-dəm ari.
Mənim bağrımdan keçir,
Dünyanın qəm damarı.

Söz varmış demə səndə,
Demirsən, demə sən də.
Sırrın gözdən oxunur,
Nə fərqi deməsən də?

Böyük şairimiz Hüseyin Ariflə Hüseyin Kürdoğlu arasında bir doğmaliq olduğunu vurğulamaq istəyirəm. Bu doğmaliğin şərtləndirən təkcə onların hər ikisinin folklorla, zəngin xalq ədəbiyyatı ilə bağlılığında deyil, həm də təbiət şairi kimi tanınmalarıdır. Təbiətdən yazmayan, gülə, ciçəyə, dağa, dərəyə, çölə, cəmənə şeir həsr etməyən şair tapmaq çətindir, amma əsl təbiət şairlərindən söz düşəndə barmaqla sayılacaq qədər şair adı üzərində dayanırsan: Hüseyin Arif, Hüseyin Kürdoğlu, Musa Yaqub, Məmməd Aslan - bu şairlər təbieti öz dilində dilləndirən şairlərdir. Onların şeirləri təbiət vasitəsilə insanları, cəmiyyəti, dünyani dərk etməyə səsləyən şeirlərdir. Biz onların şeirləri vasitəsilə təbiəti duyar, sevir və dərk edirik. Hüseyin Kürdoğlu da nəden yazır-saysın, öz fikrini, hiss və duyğularını təbiət obrazları vasitəsilə açıqlamağa çalışır. Onun təbiət şeirləri barədə yazılın bəzi fikirlərə müraciət etmək istəyirəm. Hüseyinin şeirlərində taleyin yox, təbiətin müdrikiyinə heyranlıq və pərəstiş var. Burada müdrik nəsihəti, hikməlli və iibrətli qənaətləri təbiətdən lövhələr-bədii peyzaj əvəz edir. Qartal qiyəsi, çiçək təbəssümü,

durna qatarı, çay nəgməsi, bulud karvanı olan dördlüklər formaca da, dil-ifadəcə də folklor, təbiətə doğmaliği ifadə edir” (Yaşar Qarayev). “Şairi təbiətə bağlayan hansı mənadır, hansı istək, hansı idealdır? Əlbəttə, yalnız onun gözəlliklərindən estetik zövq almaq deyil. Belə olsayıdı, şairin təbiətə münasibəti təmənnəli niyyət daşıyardı. Əslində isə şair təbiətin varlığında tükənməz, təmənnəsiz səxavətə heyrandır. Təbiətin bütövlüyündə, süniliyin ona yad olmasında mənalar axtarır. Təbiətə qovuşmayı, onuna birliyi arzulayır, poetik şəkildə ideallaşdırır” (Camal Mustafayev). “Hüseyin Kürdoğlunun poeziyası ana təbiətdəki tarzlığı, harmoniyani vəsf edir. Hüseyin Kürdoğlunun şeire getirdiyi Laçın, Xaçın, Qırqız, Yeddi qardaş, İslaklı, Kirs... - bu poetik obrazlar müəyyən bir yurdun, ulusun təkcə adları yox, bütövlükde Azərbaycanın poetik rəmziidir” (Cavanşir Yusifli).

Səhər-səhər şəh düzümü boynunu əyən Goy otların yarpağı da titrədir məni.

Gedirəm, salamat qalın, meşələr,
Dağlar qoynundakı qalın meşələr.
Ürkək maralları gizlədin bəri,
Otların qaydına qalın, meşələr.

Çırpinar, döyüşər yel yixan ağac,
Sızılar balta ilə el yixan ağac.
Baxın, hələk olmuş igid deyilmi
Daşqın çay üstündə sel yixan ağac?

Belə misalların sayını qat-qat artırmaq olar.

Hüseyin Kürdoğlu şeirləri mövzuca rəngarəng idi. İndi bunları bircə-bircə təsnifləndirmək, bölgülərə ayırmak fikrindən uzaqam. Ancaq bir məsələni qeyd etməyi lazımlı bilirəm: O, bütün şeirlərində səmimi idi. Həmişə axtarışda idi, onu tutduğu şeir yoluñdan, ənənələrdən ayırmak mümkün deyildi. Bəzi yaşıdlarının və cavanların bir çoxunun poetik dəblərə uyuğu bir zamanda H. Kürdoğlu yenə ilk şeirlərində birində dediyi kimi yalnız “öz qəbini tutub calırdı”. Dərk edir və anlayırkı ki, qaynaqlandığı xalq şeirinin potensial imkanları həle tükənməyib, həle bu əşyənin suyu gur axır. Akademik Bəkir Nəbiyev haqlı olaraq yazırkı ki, Hüseyin Kürdoğlu müasirləri arasında dördlüyün, bayatının, təcnisin esl ustası idi.

... Hüseyin Kürdoğlunun mənə bir bulağı xatırlatdı. Həmişə gur, duru bir bulağı. Əlbəttə, o bulağın suyu qurumayıb və nə qədər ki, Azərbaycan poeziyası var, o bulaq da qurumayacaq.

Hüseyin Kürdoğlunun qoşmaları, gərayılları, rübai və bayatıllarının içinde artıq klassik nümunəyə dönen şeirlər də az deyil. Mən onun “Laçın bənövşəsi yadına düşdü” qoşmasını XX əsr Azərbaycan poeziyasının ən gözəl incilərindən biri kimi qiymətləndirirəm. BƏNÖVŞƏ obrazı Qurbanidən üzü bəri neçə şairin ürəyini dilləndirib, amma bu sırada parlaq nümunələr o qədər də çox deyil. H. Kürdoğlunun Bənövşəsi isə ..heç nə demirəm, baxın, bu Bənövşə Dərdimizin bənövşəsidir.

Dərdim seher-seher bağçadan səni,
Gətirdim ad günü yara, bənövşə.
Laçın bənövşəsi yadına düşdü,
Qanadı bağrımda yara bənövşə.

Yetdi dövrənimiz yaman illərə.
Qırqızın göz yaşı döndü göllərə.
Özünü qayadan atdı sellərə,
Neçə əsir düşən Sara, bənövşə.

Sonda qayıdırám o yuxuya. Hüseyin Kürdoğlunun üzünə mənə tutub “Dağlar azaddı” dediyi o Söz. Yuxudu bu, bəlkə H. Kürdoğlu ruhu bu yuxudan xəbərsizdi. Onun ruhu Laçının, Şuşanın, Kelbəcərin, Xocalının başı üzərində dolaşır. Deyir ki: “Hər gecə Sarıbabə yuxuma girir mənim, bir ovuc torpaq verir, ah çəkir, döñür gedir”. Deyir ki: “Gözlərimdən axır indi Həkeri, Dağ həsrəti dağdan ağır sələmdir”.

“Dağlar azaddı” dedi Hüseyin Kürdoğlunun ruhu. O dağlar bizim, biz də

XX əsrde erməni rəsmi dairələrinin kürdlərə qarşı həyata keçirdiyi deportasiya, repressiya və terror aktları haqqında

(Əvvəli 443-cü sayımızda)

Ermənistan hökuməti yezdi kürdlərinin əli ilə Amasiya rayonunda yaşayan azərbaycanlıları deportasiya etmək istəmişdi. Belə ki, Amasiya rayonu ərazisində Ələyəz rayonunun kurd kəndləri üçün yaylaq yerlərinin ayrılmamasını istəmişdilər. Bu məqsədlə yezdi kurd kəndlərinin təmsilçilərinin iştirakı ilə Amasiya rayonunun dağ kəndlərinə baxış keçirilmişdi. Əslində, Ələyəz rayonunun özü yaylaq rayonu olub, dəniz səviyyəsinə görə Amasiya rayonu ilə eyni səviyyədə idi. Digər tərəfdən, onsuq da otlaq sahəsinin qitliğində əziyyət çəkən Amasiya rayonunun ərazisində Axuryan və Ani rayonlarının erməni kəndləri üçün çox-çox əvvəl yaylaq yerləri ayrılmışdı. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, Amasiya rayonunda yaşayan azərbaycanlı əhalinin böyük əksəriyyəti mal-qarasını uzun süren qış aylarından salamat çıxarmaq üçün qonşu erməni rayonlarının kəndlərindən ot almaq məcburiyyətində qalırdılar. Yezdi kürdləri Ermənistan hökumətinin əsl niyyətini başa düşüb, bu təklifdən imtina etmiş və əhalisinin sıxlığına görə Amasiya rayonundan qat-qat seyrək olan və geniş otlaq sahələrinə malik qonşu Qukasyan rayonundan yaylaq yerlərinin ayrılmamasını istəmişdilər. Lakin Ermənistan rəhbərliyi buna razi olmamış və bu məsələ beləcə gündəlikdən çıxarılmışdı.

İşxan Ankosi yazır ki, hələ 1987-ci ildən Ermənistan KP MK-nin, Nazirlər Sovetinin, Ali Sovetin və güc strukturlarının bilavasitə örtüyü altında "Antikurd komitəsi" fəaliyyət göstərirdi. Bu qrupa İrvanda yezdi kürdlərinin daha çox yaşadığı Myasnikyan rayon Partiya Komitəsinin birinci katibi Muradyan rəhbərlik edirdi. 1990-ci ildə ermənilərin antikurd kampaniyası apogey həddinə çatmış, kürdlər əleyhinə vərəqələr yayılmış, onların evləri yandırılmışdı. Bundan sonra İşxan Ankosinin iştirakı ilə 9 nəfərdən ibarət kürdlərin nümayəndələrini uzun təkidlərdən sonra Ermənistan KP MK-nin birinci katibi Vladimir Movsesyan qəbul etmişdi. Nümayəndə heyəti bir daha əmin olmuşdu ki, müəyyən antikurd qüvvələri mövcuddur və onların qarşısında konkret vəzifələr qoyulmuşdur. Elə həmin görüşdən ayrılan nümayəndə heyətini ermənilər Mərkəzi Komitənin qarşısındaca döymüşdülər. İşxan Ankosi yazır: "Hər şey aydın idi: əgər sağ qalmaq istəyirsənse, çamadanını götür, haydi vağzala doğru".

O, daha sonra qeyd edir ki, 1988-ci ildə Spitakda baş verən zəlzələdən iki gün sonra Araqats (Ələyəz) rayon partiya komitəsinin üçüncü katibi Valeri Tonoyan Camışlı kəndində yaşayan yezdi kürdlərinə demişdi ki, dekabrın 11-də erməni millətçiləri kürdlərə qarşı qırğınlara törədəcəkdilər. Təkcə Ələyəz rayonunda 11 yezdi kurd kəndi darmadağın ediləcəkdi. Bunun üçün yezdi və müsəlman kürdlərin yaşadıqları evlər və cinayətin konkret icraçıları əvvəlcədən müəyyən edilmiş, benzindəsiyan maşınlar hazır vəziyyətə gətirilmişdi. Sadəcə olaraq, dekabrın 7-də baş verən zəlzələ nəticəsində ermənilərin növbəti

cinayətlərinin qarşısı alınmışdı.

1991-ci ildə kurd ziyalalarından ibarət bir qrup müsəlman və yezdi kürdü arasında Ermənistan rəhbərliyinin apardığı təfriqəcilik siyasetinə qarşı etirazlarını bildirmək üçün prezident Levon Ter-Petrosyanın qəbulunda olmuşdu. Kurd ziyalısı Çerkəze Raş demişdi: "Məgər siz bir şərqşunas kimi bilmirsiniz ki, yezdilər digər kürdlərdən yalnız dini inanclarına görə fərqlənir və kurd xalqının bir parçasıdır? Sizin siyasetiniz kürdlərin müxtəlif konfessiyaları arasında nifaq yaratmağa yönəlib". Levon Ter-Petrosyan cavab vermişdi: "Biz erməni xalqının maraqlarından çıxış edirik".

Kürdlərə qarşı törədilən qətl və

dünya xalqlarına müraciət edərək qeyd edirdi ki, "qaniçən erməni hərbçiləri Vedi (Ararat) rayonunun yezdi kürdlər yaşayın Qaralar kəndində 50-dən çox dinc sakini qətlə yetirmişlər". Azərbaycan Kurd Mədəniyyət Mərkəzi ermənilərin təcavüzünə son qoymaq və yezdi kürdlərini məhv olmaqdan xilas etmek üçün dünya xalqlarını səslərini ucaltmaya çağırması.

Ermənistanda daşnakların hakimiyəti dövründə aparılan etnik təmizləmə siyaseti nəhayət, müasir Ermənistan hakimiyəti tərəfindən başa çatdırıldı. Erməni ümummilli hərəkatının 1994-cü ildə İrvanda keçirilən mitinqlərində birində Levon Ter-Petrosyan demişdi: "O şeyi ki biz 2-

həyata keçirilən diskriminasiya siyasəti Avropa Şurasının İraqçılık və irqi dözümsüzlüyə qarşı mübarizə komissiyasının hesabatlarında da öz əksini tapmışdır. Komissiyanın 13 fevral 2011-ci ildə dərc edilən hesabatında qeyd edilir ki, etnik azlıqlar olan yezdilərin torpağa mülkiyyət sənədi almaq, suvarma və olaqlar problemləri mövcuddur. Həbelə, yerli hakimiyət, polis və ordu tərəfindən yezdi icmalarının hüquqlarının pozulması faktları aşkar edilmişdir.

Müsəlman kürdlərin Ermənistandan deportasiyası zamanı yezdi kürdlər, çox təessüf ki, erməni millətçi dairələrinin yanında yer almışdır.



qırğınların cəzasız qalması erməni millətçilərini yeni-yeni qırğınlara həvəsləndirirdi. 2006-cı il avqustun 17-də Kotayk vilayətinin Zovuni kəndində yaşayan yezdi kürdlərlə ermənilər arasında kütləvi dava baş vermişdi. Həmin vaxt 42 yaşında yezdi kurd Kərəm Avdalyan qətlə yetirilmişdi. Hadisə yerinə gələn Ermənistan Yezdiləri İttifaqının sədri Aziz Tamoyanın başına odlu silahı dayayaraq demişdilər ki, kürdlər rədd olub öz ölkələrinə getsinlər. Bu cinayəti Ermənistanın hüquq-mühafizə orqanları ört-basdır etmişdilər. 2006-ci il dekabrın 7-də K. Avdalyanın anası, arvadı və iki oğlu Ermənistan Prezidentinin iqamətgahı qarşısında özlərini yandırmışdılars.

2009-cu il iyun ayının 3-də Aboyan rayonunda Məcid Hasoyan adında yezdi kürdün 6 nəfərlik ailə üzvünün hamisini erməni qonşuları qətlə yetirmişdilər. Hansı ki, həmin ailənin qətlə yetirilən en kiçik üzvü Tengizin 13 yaşı var idi və ona daha çox işgənce vermiş, venalarını doğramışdılars. Üst-üstə Hasonan ailəsinin üzvlərinə 80 biçaq zərbəsi vurmusdular. Bundan sonra erməni qonşuları yezdilərin saxlaşdırıqları pulları və qızılları oğurlamışdılars.

Ararat (Vedi) rayonunun Qaralar kəndində 1988-ci ildək azərbaycanlılarla yanaşı, ermənilər, müsəlman və yezdi kürdləri birgə yaşayırdılar. Azərbaycanlılarla müsəlman kürdlər 1988-ci ildə Qaralardan deportasiya edilmişdilər. 1994-cü ilin iyul ayında ermənilər Qaralar kəndində yaşayan yezdi kürdlərə qarşı qırğınlara törətmışdılər. Bununla bağlı Azərbaycan Kurd Mədəniyyət Mərkəzi

3 il ərzində etdi, digərləri bunu 600-700 il ərzində edə bilməyiblər. Biz Ermənistanı digər xalqlardan təmizlədik".

Erməni eksperti Karine Ter-Saakyanın verdiyi məlumatə görə, 2002-ci ildə Ermənistan parlamenti yezdilərin kurd olmaması barədə qətnamə qəbul etmişdir. Ermənistan hökumətindən dəstək alan həftəlik "Yezdixana" qəzeti kürdlərə qarşı yazılar dərc edir. İrvan radiosunda bir saatlıq kurdçə verilişlərdə yezdilərin kurd olmadığı təbliğatı aparılır. 1992-2012-ci illərdə Ermənistanda yaşayan yezdilərin 30 faizi ölkəni tərk etmək məcburiyyətində qalmışdılars. Məsələn, əgər 1990-ci illərin əvvəllərində Ələyəzin Hakko kəndində 100-dən çox yezdi ailəsi yaşayırırsa, 2012-ci ildə burada 16 yezdi ailəsi qalmışdır. Bir çox yezdilər iqtisadi vəziyyətin ağırlığına tab gətirməyərək ərzaq və digər yardımalar almaq üçün xristianlığı qəbul etmək məcburiyyətində qalırlar. Məsələn, Ələyəz rayonunun Amre-Taza (keçmiş Karvansara, hazırda Saduns kəndi - N.M.) kəndində yaşayan yezdilərin təqribən 35 faizi xristian protestanta çevriləmək məcburiyyətində qalmışlar.

Rəsmi Ermənistan dairələrinin azərbay-canlılara və müsəlman kürdlərə qarşı apardıqları etnik təmizləmə siyaseti hazırda yezdi kürdlərə qarşı davam etdirilir. Bir zamanlar kürdlərin ermənilərlə birlikdə türklərə qarşı vuruşduqlarını yazan erməni tarixçiləri və siyasetçiləri bu gün kürdlərin ermənilərin soyqırımında iştirakçı olmaları barədə iddialarla çıxış edirlər.

Etnik azlıqlara qarşı Ermənistanda

Lakin çox kecmədi ki, yezdi kürdləri də eyni aqibəti yaşadılar. Bu gün diskriminasiyaya və kütləvi qırğınlara məruz qoyulan yezdi kürdlər Rusiyaya, Ukraynaya, Belorusa, Qərbi Avropa ölkələrinə, ABŞ-a, hətta Avstraliyaya üz tuturlar. Erməni vandalları kürdlərin qəbiristanlıqlarını buldozerlərlə yerlə yeksan edirlər.

2011-ci ildə keçirilən siyahıaşmanın neticələrinə görə, Ermənistanda yaşayan 3.018.854 nəfər əhalinin 35.308 nəfərini yezdilər, 11.911 nəfərini ruslar, 2.162 nəfərini kürdlər təşkil etmişdir. 1979-cu ildə keçirilən siyahıaşmanın neticələri ilə müqayisədə kürdlər artmaq əvəzinə 13.352 nəfər azalmışdır. Əslində, kürd ailələrində coxuşaqlılığın normal heyat tərzi olması nəzərə alınsa, 1979-cu ildən keçən 32 il ərzində, yəni 2011-ci ildə Ermənistanda yaşayan kürdlərin sayı azı iki dəfə artımlı idi.

Ermənistən şəhərlərində yaşayan yezdi kürdləri əsasən şəhərin kommunal xidmət və yaşıllaşdırma sahələrində çalışırlar. Ermənilərin özlərinə rəva görmədikləri işlərdə çalışdırılan yezdilər diskriminasiyaya məruz qalırlar. Əgər 1989-cu ildə İrvanda 7086 yezdi kürdün yaşadığı qeydə alınmışsa, 2011-ci ildə onların sayı 3268 nəfər idi. Şəhərlərdə yaşayan yezdilər öz evlərini dəyər-dəyməzinə satıb Rusyanın şəhərlərinə köçmək məcburiyyətində qalırlar. Təkcə bu faktlar kürdlərin Ermənistanda nə dərəcədə diskriminasiyaya, deportasiyaya və terrora məruz qalmalarının əyani göstəricisidir.

**Nazim MUSTAFA
Azərbaycan Respublikası
Prezidentinin İşlər İdarəsinin Prezi-**

Goran, Hükümete katılma sıcak bakıyor

Kürdistan Bölgesi Hükümeti'nde yer almaya hazırlanan Goran Hareketi, KDP'ye sundukları öneri paketinin kabul edilmesi halinde tabanlarının hükümette yer almalarını destekleyeceğini açıkladı.



Goran Hareketi Erbil Ofisi Sorumlusu ve Ulusal Konsey üyesi Hemin Şêxanî, KDP'ye sundukları öneri paketinin kabul edilmesi halinde Ulusal Kurul üyelerinin de hükümette yer alınmasına sıcak baktığını söyledi.

Basnews'te yer alan haberde 'Acaba Goran Hareketi Ulusal Konsey'in tüm üyeleri partilerinin hükümette yer almasını destekliyor mu?' sorusuna Şêxanî "KDP'ye bir öneri paketi sunduk. Eğer sunduğumuz öneriler kabul edilirse Ulusal Konsey, hükümete katılılmamasını destekleyecektir" ifadelerini kullandı.

Sundukları paketin içerisinde Kürdistan vatandaşlarının yaşam koşullarının düzeltilmesi, geçtiğimiz yıl krize neden olan maaş sorunun çözülmesi ile gelirlerde özellikle petrol satışından elde edilen gelirin şefaf olması konularının yer aldığı belirten Hemin Şêxanî, hükümet içerisindeki koltuk dağılımının, hükümette yer alacak taraflar arasında gerçek kardeşlik ve birliğin de kendileri için önemli olduğunu sözlerine ekledi. Hemin Şêxanî, Goran Hareketi hükümette yer alıp almayacağının konusunda nihai kararı vermek üzere bugün Ulusal Konsey'i toplanacağını kaydetti.

YNK'den ABD'ye çağrı

ABD'nin Suriye'den çekilmesinin IŞİD'le mücadele çabalarını boş bırakacağını belirten Kürdistan Yurtseverler Birliği (YNK), Washington'a kararı gözden geçirme çağrıları yaptı.

YNK ABD'nin çekilme kararının hatalı olduğunu belirterek, "Başa ABD olmak üzere, uluslararası koalisyonun kararı gözden geçirmesini ve terörle mücadeleyi, Suriye'de siyasi çözüm sürecine destekini sürdürmesini umuyoruz" ifadelerini kullandı. ABD'li birliklerin çekilmesinin IŞİD'le mücadele çabalarını baltalayacağını kaydeden YNK, IŞİD'in bölge ve dünya için tehdit oluşturmaya devam ettiğini vurguladı.

ABD'den Irak'a: IŞİD'le mücadeleye devam edeceğiz

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, Suriye'den çekilme kararı sonrası Irak Başbakanı Adil Abdülmehdi'yi arayarak IŞİD'le mücadeleye devam edeceklerini söyledi. ABD'nin Suriye'deki askerlerini çekme kararının ardından ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo ile Irak Başbakanı Adil Abdülmehdi telefonda görüştü.



Irak Başbakanlık ofisinden yapılan açıklamada, sözkonusu görüşmede Pompeo'nun Irak'ta ve diğer bölgelerde IŞİD'e karşı mücadeleye devam edeceklerini söylediği bildirildi. Görüşmede, ABD'nin İran'a yaptırımlarından Irak'a tanındığı geçici muafiyetin 90 gün süreyle uzatılmasının da gündeme geldiği belirtildi.

ABD 5 Kasım'da uygulamaya başladığı İran'a yönelik yaptırımlardan Irak'a 45 gün süreyle muafiyet tanımladı. Sözkonusu muafiyet Irak'ın İran'dan gaz satın almaya devam etmesini sağlamıştı. Iraklı yetkililer İran'a alternatif enerji kaynaklarının bulunması için iki yıla ihtiyaçlarının olduğunu belirtiyor. Irak enerji ihtiyacında büyük oranda İran'a bağımlı. ABD muafiyet süresi içinde Irak'ın İran'a alternatif bulmasını şart koşmuştu.

Nerina Azad

Mesrur Barzani: IŞİD yer altına indi!

Kürdistan Güvenlik Konseyi Başkanı Mesrur Barzani, terör örgütü IŞİD'in savaş ve ticarette taktik değiştirdiğini söyledi.

Washington Post'ta yer alan ve IŞİD'in finansal kaynaklarını ele alan haberde görüşlerine yer verilen Kürdistan Güvenlik Konseyi Başkanı Mesrur Barzani, IŞİD'in artık eskisi petrol satamadığını ve örgütün yer altına indiğini belirtti.

Mesrur Barzani, "IŞİD'in daha önce elinde petrol sahaları vardı. Ayrıca kontrolündeki insanlardan para alıyordu ancak bunlar kalmadı. Örgüt hem savaş hem de ticarette taktik değiştirdi" ifadelerini kullandı.

Haberde, IŞİD'in şu anda 400 milyon dolar sermayeye sahip olduğu ve bu sermayenin bir kısmının Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) olduğu belirtildi.

Bitti denilmesine rağmen IŞİD'in şu anda bile dünyanın zengin örgütlerinden biri olduğu belir-

tilen haberde, örgütün 400 milyon dolardan fazla bir sermayeye sahip



olduğu kaydedildi.

Haberde IŞİD'le mücadelede Kürdistan Anti-Terör Güçleri'nin üstlendiği rolden övgüyle bahsediliyor.

Gazeteye konuşan Kürdistan Anti-Terör Güçleri'nden bir yetkili, "IŞİD artık petrol satamıyor ancak petrolden doğan boşluğu, ev, otel,

araba gibi alanlarda alım satım yaparak, sermayesini mümkün

olduğunda korumaya çalışıyor" dedi. Bu yıl Ekim ayında Kürdistan Anti Terör Güçleri ile Koalisyon güçlerinin IŞİD'e karşı düzenlediği ortak operasyon da haberde yer alıyor. Söz konusu operasyonda Erbil ile Bağdat'ta IŞİD'in mali işlerini yürüten 8 kişi gözaltına alınmıştı.

neri-

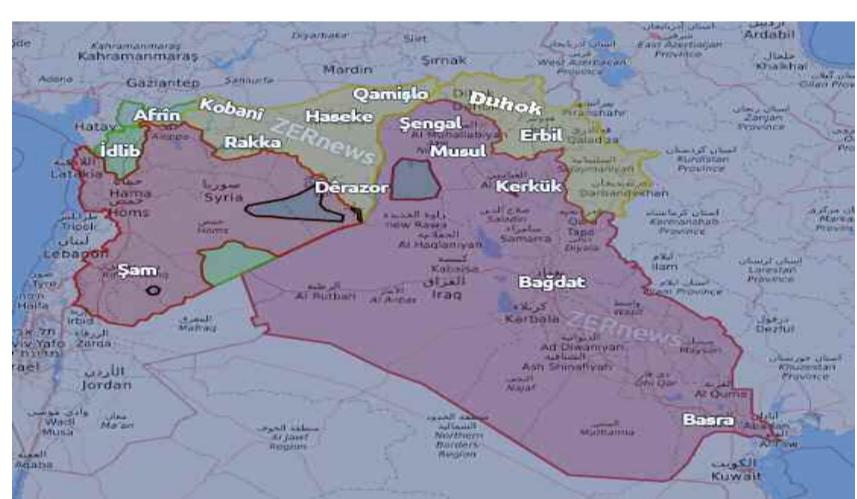
"Kerkük Ve Şengal Kürdistan'a Bağlanma Kararı İçin Referandum Gidecek"

Kürdistan Bölgesel Yönetimi Duhok Vilayeti üzerindeki Sihela-Şengal (Sincar) yolu açılıyor. Bağımsızlık referandumu sonrasında Recep Tayyip Erdoğan'ın girişimleriyle başlayan Irak-Kürdistan savaşı sebebiyle insanlar evlerini terketmiş, yollar kapatılmıştı.

Irak hükümetinin seçimler sonucunda değişmesiyle Kürdistan Bölgesi ile Irak arasında ilişkiler düzelmeye başlatıldı.

Nitekim Irak'ın yeni iktidarı tarihte Kürtlere dost olmakla, Kürtlerin ulusal haklarını kabul eden bir düşünceye sahip olmakla tanınıyor. Diktator Saddam döneminde KDP ve YNK gibi Kurt partileriyle mücadele birliği yapmış hareket şu an yönetimde. İktidara gelen Sadık Hareketi son seçimlerde ise Irak kentlerinde KDP ile ittifak kurmuştur.

Duhok-Şengal yolu üzerindeki Sihela'da kapalı olan yolların



açılması için yol yapım çalışmaları başladı.

Yol yapım çalışmalarında aktif çalışan Batı Dicle Asayiş Komutanı Atı Koçer bu gelişmeye ilişkin önemli açıklamalar yaptı.

Atı Koçer'in Şengal, Kerkük ve Referandum açıklaması şöyle:



HDP'de seçim stratejisi: Batıda aday çıkarmamak

HDP'de yerel seçimlere yönelik izlenecek yol haritası bugünden yapılacak Merkez Yürütme Kurulu (MYK) toplantısında ele alınacak. HDP içinde; yerel seçimlere yönelik kayyım atanan belediyelerin geri alınması, Türkiye genelinde ise AKP ile MHP ittifakının geriletilmesi yönünde temel bir hedef bulunuyor. Mahmut Lıcalı'nın Cumhuriyet'te yer alan haberine göre batıda aday çıkarmayarak sol adaylara destek verme görüşü parti içinde öne çıkmak isteniyor. Bu durumun AKP tarafından seçim öncesinde bir propaganda

malzemesine dönüştürülme olasılığı da endişe yaratıyor. Bu doğrultuda HDP'nin göstermelik aday çıkarabileceğini de konuşuluyor. Ancak parti tabanında diğer muhalefet partilerine yönelik bir öfke duyulduğu için göstermelik adayı ciddi oranda oy alabileceği de ifade ediliyor. HDP'de bölgede kritik yerlerde gösterilecek adayların kampanya döneminde gözaltına alınma ihtimaline karşı alternatif çözüm önerileri gündeme getiriliyor. Kritik belediyelere gözaltına alınmaması için milletvekillerinin aday gösterilebileceği dile getiriliyor.

"3 aydır Sayın Başkan Mesut Barzani bu yolu açılması için çaba harciyor, ancak Irak yönetimi buna yanaşmıyordu. Ancak şimdilik ikna oldular.

Şengal'e giden bütün yolların açılması için çalışma yapıyoruz. Böylece kamplarda yaşayan Şengalli Ezidi-Kurt ve Arap kardeşlerimiz yuvalarına daha rahat ulaşabilecekler.

Sayın Başkan Barzani Bağdat'a giderek yeni hükümeti ziyaret ettiğindeambaşa bir süreç girdik. İşte bu gelişmeler o sürecin bir parçasıdır.

Bu süreçte Peşmerge işgal Kerkük, Mahmur, Şengal gibi işgal altındaki Kürdistanlı bölgelere dönenek. Buralarda referandumu gidilecek. Halk kentlerinin Kürdistan Bölgesi mi Irak'a mı bağlanması kendisi karar verecek."

(ZERnews)

'ABD'nin ardından Türkiye'ye de yol görünebilir'

ABD'nin çekilme kararıyla Suriye'nin kuzeyinde yeni bir denklem oluşuyor. Ortadoğu uzmanı Arzu Yılmaz'a göre Şam rejiminin hamisi olan Rusya ve İran, yakın zamanda Türkiye'yi bölgeden çek-



ilmeye zorlayabilir.

ABD'nin Suriye'den askerlerini çekmeye başladığını ilan etmesi, iç savaş sırasında ülkenin kuzeyinin önemli bir bölümünde fiili olarak kendi yönetimlerini kuran Kürtlerin geleceğe ilgili soru işaretleri doğurdu.

Washington'ın çekilme kararıyla, IŞİD'le mücadelede yakın işbirliği yaptığı Suriyeli Kürtleri, belki de ülkedeki siyasi geleceklerinin tayin edileceği bir dönemin arefesinde yarı yolda bıraktığı tartışması yapılmıyor.

Diğer yandan Suriye'nin kuzeyindeki oluşumdan rahatsız olan Türkiye'nin, bölgeye yönelik askeri operasyon uyarlarını yoğunlaştırdığı bir dönemde denk gelen ABD'nin çekilme kararı, Ankara'nın böyle bir harekâta artık daha rahat girişebileceğini görüşlerini de yol açtı.

Şimdi ABD'nin yakın zamanda çekileceği varsayımdan hareketle, sahada geriye kalan aktörler olan Kürtler, Türkiye, Rusya, İran ve Şam rejiminin nasıl bir denklem oturacağı tartışıyor.

Suriye'deki Kürt bölgeleriyle ilgili çalışmalarıyla tanınan Ortadoğu uzmanı Dr. Arzu Yılmaz'a göre Kürtler zaten bugüne kadar Suriye'de elde ettikleri kazanımların geriye döndürülmesi konusunda uluslararası ve bölgesel bir mutabakat olduğu gerçekleyle çoktan yüzleşti.

Son olarak Kürdistan Amerikan Üniversitesi'nde görev yapan Yılmaz'a Suriyeli Kürtlerin bu yüzleşmeyi, Irak'ta geçen yılı referandum sürecinde, ardından Kerkük'ü kaybederken ve Türkiye'nin Afrin operasyonu ile yaşadığını düşünüyor.

DW Türkçe'ye konuşan Yılmaz, ABD'nin Kürtlerle işbirliğinin tümüyle bir taahhüt içermedinini hatırlatıyor:

"ABD'nin Suriye Kürdistanı'nda varlığını PYD açısından asıl önemli kılan Türkiye'nin tehditlerine karşı caydırıcı bir ortaklıktı. Ama şimdî Suriye'de mevzu Türkiye'nin de içinde yer aldığı, Astana gibi, Anayasa Komisyonu gibi süreçlerle siyasi çözüme doğru gidiyor. Artık mevzu Suriye'nin egemenliğine doğru gidiyor. Türkiye'nin Astana sürecindeki pozisyonunun samimi olduğunu düşünecek olursak bundan sonra Ankara'nın muhatabı,

Kürtler üzerinde yarattığı tehdidin muhatabı Şam rejimi veya onun hamiliğini sürdürən Rusya ve İran olacaktır."

Bu nedenle Kürtler açısından bir "panik durumu" olmadığını ifade



eden Yılmaz, Kürtlerin bunun zaten böyle olacağını beklediğine dikkat



çekiyor. Yılmaz, "Evet Türkiye'ye karşı caydırıcılık bağlamında elleri zayıflamıştır ama bu durumda da Rusya, İran ve Suriye'nin toprak bütünlüğünden bahsedebilir olursak, Şam öne çıkacaktır" diyor.

"Türkiye'nin operasyonları Rusya ile işbirliğinin sonucudur"

ABD'nin çekilmesinin Türkiye'nin Fırat Nehri'nin doğusuna planladığı operasyon açısından elini güçlendiren bir gelişme olmadığını düşünen Yılmaz, "Türkiye'nin bugüne kadar Suriye'de Cerablus, El Bab ve Afrin operasyonlarını mümkün kılan Rusya ile işbirliğidir, ABD ile değil. Rusya'nın sunduğu bu destek de Türkiye-ABD arasındaki ilişkilerin krizde olmasına bağlıydı" diye konuştu.

Arzu Yılmaz, ABD'nin Ankara ile anlaşarak Türkiye lehine bir çekilme kararı almış olması durumunda ise, "Türkiye'nin de en başta Washington'ın İran'a karşı bir pozisyonunda destek sunmuş olmasının icap edeceğini, bunun da Rusya ile işbirliğini tehlikeye atacağını" vurguladı.

"Sıra sende Türkiye"

Bu denklemde Türkiye'nin operasyon olasının güç olduğunu düşünen Yılmaz dahası ABD'nin çekilmesiyle Türkiye'ye de yol görünebileceğini vurguluyor:

"Suriye'de Şam'ın oluru dışında sahadaki iki aktör ABD ve Türkiye'dir. İran ve Rusya Şam'ın onayıyla orada bulunuyorlar. Dolayısıyla ABD çekildiğinde yakında Türkiye'ye de "haydi sıra sende" denebilir. Çünkü Türkiye'nin durumunu diğerleriyle kıyaslayamayız, onların Suriye rejiminin gözünde bir meşruiyeti var.

Yakında, Şam'ın hamisi olan Rusya ve İran'dan Türkiye'nin de çekilmesine dönük bir baskı gelebilir. Yani ABD çekildiğine göre Türkiye'ye de yol göründü demektir."

HDP'li Taşdemir: Kriz derinleşebilir

Suriye'nin kuzeyindeki gelişmeleri yakından takip eden bir siyasetçi olan HDP Milletvekili Dilan Dirayet Taşdemir, ABD'nin çekilmeyle bölgedeki yönetimin bundan sonra nasıl bir yol izleyeceğini değerlendirdi. Taşdemir, DW Türkçe'ye yaptığı değerlendirmede, ortaya çıkan muhtemel yeni denklemlerde bölge halkın toplumsal talebini gözardı eden her yaklaşımın krizi derinleştireceğine dikkat çekiyor:

"Dün olduğu gibi oradaki Kürtler

Netanyahu: Kürt köylerinde kadınları ve çocukların katleden Erdoğan, İsrail'e vaaz vermesin

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yere yıktığın düşmanını tekmeleme, sen İsrail'deki Yahudi değilsin. Zira onlar yere devirdikleri bırak erkeği, kadını, çocuğu bile tekmeleler" sözlerine İsrail

Başbakanı Benjamin Netanyahu'dan yanıt geldi. Netanyahu, "Kürt köylerinde kadınları ve çocukların katleden Erdoğan İsrail'e vaaz vermesin" dedi.

Twitter üzerinden Erdoğan'ın sözlerine yanıt veren Netanyahu, "Kuzey Kıbrıs'ın işgalcisi, ordusu Türkiye'nin içindeki ve dışındaki Kürt köylerinde kadınları ve çocukların katleden Erdoğan İsrail'e vaaz vermesin" ifadesini kullandı.

Erdoğan ne demişti?

Erdoğan dün TÜGVA 3. Olağan Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmada, "Ahlaki güzel insan her yer yaşta güzeldir. Sözlerin tatlı, tavırların zarif olsun. Yere yıktığın düşmanını tekmeleme, sen İsrail'deki Yahudi değilsin. Zira onlar yere devirdikleri bırak erkeği, kadını, çocuğu bile tekmeleler. Biz Müslüman ne yakışır? Alicenaplık yakışır. Biz mağdur, mazlum durumunda olana tekme atmayız. Karşımızda 'Yiğitsen dik olarak gel, haddini bıdırelim' deriz" demişti.

BasNews

HDP, DBP İl eş başkanları ve Barış Anneleri gözaltına alındı

Van'da sabah saatlerinde yapılan ev baskınlarında 6 kişi gözaltına alındı.



Van'da sabah saatlerinde yapılan ev baskınlarından aralarında Halkların Demokratik Partisi (HDP) Van İl Eş Başkanı Ümit Dede, Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) İl Eş Başkanı Ökkeş Kava, HDP İl Eş Başkan Yardımcısı Handan Karakoyun, HDP Gürpınar İlçe Eş Başkanı Sinem Malal ve Barış Anneleri meclisi üyeleri Hemi Akdoğan, Cahide Ölmez'in bulunduğu 6 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gereğisi öğrenilemeyen 6 kişi Van İl Emniyet Müdürlüğü'nde tutuluyor. (Mezopotamya Ajansı)

Erdoğan işgal 'bir müddet' bekletecekmiş!

Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, ABD'nin Suriye'den çekilme kararı ardından, planladığı işgal operasyonunu bir müddet bekleteceklerini söyledi.

Erdoğan, ABD'nin Suriye'den çıkışma kararıyla ilgili bir açıklamada bulundu. Suriye krizine ilişkin ABD ile Türkiye arasındaki diplomasinin "arzu edilen" seviyeye geldiğini savunan Erdoğan, "Özellikle Obama döneminde yaşanan sorunlar kötü bir miras olarak Trump'a kaldı" dedi. Erdoğan, "Yüz yüze veya telefonla yaptığımız görüşmelerde kişisel olarak Sayın Trump'la Suriye meselesi pek çok noktada aynı kanaatleri paylaştığımızı gördük. Ancak bu görüş birliğinin sahaya yansımış olduğunda geç oldu ama oldu" şeklinde konuştu.

Daha önce yaptığı işgal tehditlerine ilişkin de konuşan Erdoğan, ABD'nin kararı ardından çark etti. Erdoğan, "Geçmişteki kötü tecrübelerimiz nedeniyle ihtiyatla karşılaşıyoruz. Fırat'ın doğusuna operasyon kararı almıştır. Trump ile yaptığımız görüşme ve birimlerimizin temasları bizi bir müddet daha beklemeye yöneltti" dedi.

anf

Serok Barzanî: Em ji ber rewşa Rojavayê Kurdistanê dilgiran û xemgîn in



Serok Barzanî li ser rewşa Kurden Rojavayê Kurdistanê dilgiraniya xwe anî ziman û ragihand ku gerek rewş li wir negihîştiba vê qonaxa niha.

Serok Barzanî iro 20.12.2018 li ser rewşa Rojavayê Kurdistanê peyamek belav kir û ev jî tekesta wê peyamê ye:

"Bi navê Xwedayê mezin û dilo-

van

Bûyer û pêşhatên vê dawiyê Sûriyê û bi taybetî jî rewşa gelê Kurd li wî welatî cihê dilgiranî û xemgîniyê ye.

Berê jî li ser pêşeroja gelê Kurd li Sûriyê û ew rewşa li Rojavayê Kurdistanê dirust bûye, me têbînî û nîgeraniya xwe ragihandibû û gerek rewş negihîştiba vê qonaxa niha.

Hejmareke pir mezin ji welatiyên Kurd ên Sûriyê de jiyana koçberiyê de dijîn û herwiha ji ber êrîşa teroristîn DAIŞê û rewşa xerab a siyasî û ji ber gefen din ên salêن derbasbûyi, xelkê Kurd li Sûriyê gelek êş dîtine û hê jî şerê DAIŞê bi dawî nebûye.

Hêvîdar im bûyerên vê dawiyê û pêşhatên nû, nebin sedema wê yekê ku tûndutîjî û şer zêdetir û geşir bibe û êdî welatî û gelê Kurd li Sûriyê êş û azarên zêdetir nebînin.

**Mesûd Barzanî
20.12.2018**

Hindistan di warê aborî de berê xwe dide Hewlêrê

Şandeyeke balaya Hidistanê di warê pêsesazî, sermayerazandin û saxlemiyê de, digel Piradîp Sîng Balyozê Hidistnê li Îraqê û Çandiramol Kêrin Konsulê vî welatî li Herêma Kurdistanê serdana Herêma Kurdistanê kirin û roja pêncsemê 20.12.2018 li bajarê Hewlêrê ji aliye Nêçîrvan Barzanî Serokwezîrê Herêma Kurdistanê ve hatin pêşwazî kirin.



Şandeya Hindistanê got ku ji ber ku derfetên baş yê sermayerazandinê li Herêma Kurdistanê, Hindistan dixwaze digel karsazên Herêma Kurdistanê têkelî yê xwe xurt û berfireh bike û di warên cuda de sermayerazandinê li Herêma Kurdistanê bikin.

Nêçîrvan Barzanî got ku niha hijmareke kompanî û welatiyên Hindistanê li Herêma Kurdistanê bi awayekê rîk û pêk karêñ xwe encam didin û di paşerojê jî de her kompaniyeke hindî bixwaze li Herêma Kurdistanê kar bike, hikûmet pêşwaziyê jê dike û ji bo encamdan karêñ wêm hêşankariyan jê re dike. Ev yek jî dibe sedema xurtkirina têkeliyên navbera her du alian û di vê çarçoveyê de Serokwezîr sipasiya Balyoz û Konsulê Hindistanê kir.

cabinet.gov.krd

Stratejiya HDPê di hilbijartinêñ herêmî de!

Stratejiya HDPê di hilbijartinêñ herêmî de!

HDP ji bo stratejiya xwe ya hilbijartinêñ herêmî kifş bike iro dicive. Helwesta HDPê ji bo hilbijartina girînge, ji ber ku HDP li bajarêñ Tirkîye wek Stanbulê, Mersinê dikare bandorê li encamên hilbijartina bike. Li vê derê ya girîng Stanbule.



HDP di derbarê helwesta xwe ya hilbijartina taybetî li bajarêñ Tirkîye li gel CHPê komek civîn kirine. Tê zanin ku CHP li gel İYİ Partiyê ji bo hilbijartina li hev kirine û bi hevre stratejiyek hevbeş dane xûyakirin. Li hinek bajaran CHP û hinek bajaran jî İYİ Partî berbijêra nîşan nade.

İYİ Partî bi tu awayî li gel HDPê rûnanê û tifaqa nake, ev yek eşkere kiriye. CHP jî bi awayek eşkere li gel HDPê li hevhatinekî nake. Lê di bin de nehînî hevdîtin dikan û ev hevdîtin gihane encamekî. Eger HDP li deverêñ wek Stanbulê berbijêr xwe diyar neke û nekeve hilbijartina, ev tê wateya ku li gel CHPê û İYİ Partiyê hevkarî kiriye û li hevhatine. Ji ber ku di van hilbijartinan de armanca sereke ya tifaqê ji serkeftinê bêhtir windakirina AKP û Erdogan. Tifak li ser bingehêñ dijitiya Erdogan têne kirin. Aliyên ji derê AKP û MHP tifaqê dikan vê yekê eşkere dibejin.

Stratejiya HDPê li Kurdistanê çibe baş nayê zanin. Tişa ku di Raya giştî de tê axavtin, HDP ji aliye Kurda li gel Partiya Demokrata Kurdistanâ Tirkîye komek civîn kirine û ihti-mala ku li hinek deveran berbijêren PDK-T bide nîşandan heye. Ev yek hêja ne zelale. Ji aliye din her partiyekî li gora xwe stratejiya xwe daye kifşirin. Lê her demî her aliye dikare dîtina xwe biguherê. Heta berbijêr bi awayek fermî neyên diyarkirin dê ne zelalî berdewam be.

Li Kurdistanê HDP hewlidide ku ew şeredariyê qayum hatin tayin kirin şûnve vergirê. Lê di vê derbarê de pirs-girêka berbijêra heye. Ji bo cardin qayum neyên tayin kirin HDP hewl dide ku parlementerên xwe li hinek deveren girîng wek berbijêr bide nîşandan.

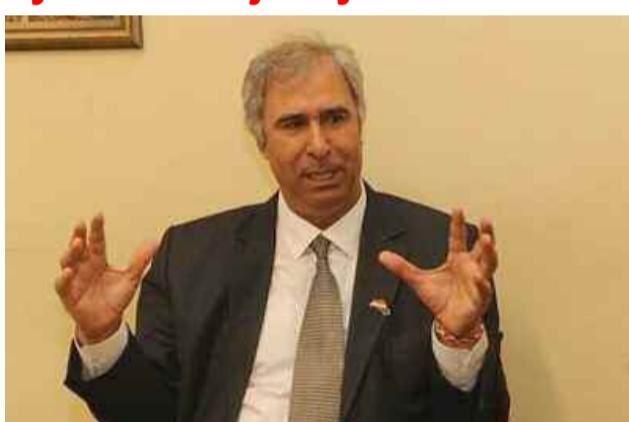
Dê rewşa HDP û siyaseta di hilbijartinêñ herêmî de pişti civîna reveberiya Partiyê zelaltir dibe. rojevakurd.com

Hêza Pêşmergeyên Roj dê aramiyê bide Rojavayê Kurdistanê

Serkirdeyê ENKSê Kawa Azîzî dibêje, bi cûna Hêza Pêşmergeyên Roj dê aramî vegere Rojavayê Kurdistanê. Herwiha eşkere dike ku cûna Pêşmergeyên Roj ji bo bajarê Dêrikê yê Rojavayê Kurdistanê ji bo wê yekê bû ku danûstandin ligel Hevpemaniya Navdewletî kirin li ser çawaniya vegera Hêza Roj ji bo nava axa Rojavayê Kurdistanê.

Dr. Kawa Azîzî ji malpera KDP.info re ragihand: "Çûna hêzeke Pêşmergeyên Roj ji bo Dêrika Rojavayê Kurdistanê bi mebesta danûstandin bû ligel Hevpemaniya Navdewletî û Amerîka, ji bo ku di dema vekişîna hêzên Amerîka ji Sûriyê Hêza Roj li ser sînorêñ Rojavayê Kurdistanê bicîh bibin û nehêlin şer di navbera PYD û Tirkîye de derkeve. Lê xuya ye PYD ji wê yekê nerazî ye, ji ber ku eger Pêşmerge vegerin Rojavayê Kurdistanê dê xelkê Rojava pêşwaziyê li wan bikin, lewma jî PKK li dijî vegera Hêza Roj e."

Kawa Azîzî wiha got: "Hêzên ser bi PKKê ve ti karek nekirine li Rojavayê Kurdistanê ku şanaziyê pê bikin, welatî ji ber nebûna xizmetan û nebûna aramîyê dinalin. PYD zilmê li xelkê Rojavayê Kurdistanê dike û proseyên xwendinê û siyasî têk daye û zarakan bi zorê



dibin eniyên şer."

Azîzî wiha domand: "PYD dixwaze Pêşmerge vegerin û bikevin bin siya PKKê de, lê Pêşmerge wê yekê qebûl nakin ku bikevin bi destê PKKê de, eger Hêza Roj razî bibe ku vegere Rojavayê Kurdistanê dê bi rîkeftin be ligel Hevpemaniya Navdewletî. Amerîka jî ji PYD û YPGê re gotiye ku Pêşmergeyên Roj dê vegerin, lê mixabin ew razî dibin ku Tirkîye jî biçe Rojavayê Kurdistanê lê Kurd venegerin." KDP.info

Biryara Trump: Kê wendakir, kî sûdmend dibe?

Damezrênerê Informed Comment û birêvebirê giştî Juan Cole, di gotara xwe de liser Biryara Trump a vekşînê ji rojhilatê

aliyên ku wenda dikan û sûdmend dibin weha rîz dike:

Kî wenda dike:

Di destê yekem de Dewleta

a ku metirsîya DAIŞ liser e, dinav nîvvendakirian de cîh digre.

Kî sûdmend dike:

Di serî de Tirkîye, ya ku dixwaze li bakurê Sûriye Kurdan bixe bin bandor û fişara xwe de û Operasyonan li deverê pêkbîn e û di çendîn aloziyan de dijberê Siûdiyê derketî û ligel Qeterê cîh girtî, Enqere tê.

Îran a ku li rojavayê Kurdistanê dikarîbû bi rîgirîya Hêzên Amerîka re li deverê û li Sûriye were berçav, tê. Herweha Îran niha derfetên mezintir a berferehkirina projeyên xwe hene. Rûsyâ sûdmendê mezîn e. Moskow ji bo ku bikaribe li tevayıya Sûriye bibe xwedî bandor û di alîkarîkirina hevkarê xwe rejîma Şamê re destê wê rehettir bû. Rûsyâ da xûyakirin ku, zilhêzek berçav e, ne tenê ew welatê ku di navbeyna welatêñ Rojhilata Navîn û rîexistinan wan de rola navbeykarî heye.

Besar Esed, ê ku desthilat ji bavê xwe girte dest, mezintirîn sûdmend e. BAAS niha derfeta ku Kurdan bixe bin destilata xwe de zêdetir heye û hin Kurd jî, vê rîyê wekî bijarde dibînîn

Milişyatîn Iraq û Lubnanê dinav



Firatê/rojavayê Kurdistanê, aliyên ku wenda dikan û sûdmend dibin nîvîsî. Ligor Cole metirsîya ku 2 endamên NATO - Tirkîye û Amerîka li rojhilatê Firatê dikarin werin beramberî hevûdu di biryarê de bandora xwe hebûye. Herweha dibe ku, bi biryara derxistina hêzên Amerîkî ji rojhilatê Firatî/rojavayê Kurdistanê Erdogan pêşniyara kirîna mûşekîn Patriot bi 3 milyar dolaran dabe Trump.

Damezrênerê Informed Comment û birêvebirê giştî Juan Cole

Israel a ku Rojhilata Navîn ji milişyatîn Şia ên Lubnanî re kiriye dojeh û Iranê wekî mezintirîn dijmin binav dike - wendakir e. Israel çaverê dikir, heta ku Iran li Sûriye bimîn e, Amerîka ji Sûriye der-nakeve. Biryara Trump, Israîl gelek dilgiran kir

Çepgîrên Kurd ên YPG, pişti biryara Amerîka di navbeyna Tirkîye û rejîma BAAS a Şamê de bi sere xwe hatin hiştin.

Bêyî ku agahdariyek hewalgirî û teknîkî ji alî Amerîka ve hebe, Iraq

Nêçîrvan Barzanî bo wezîrê Almanya: Emê pêwendiyên xwe di hemû waran de bihêz bikin

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî li gel Wezîrê Derve yê Almanyayê civiya û herdu aliyan behsa

Nêçîrvan Barzanî di destpêka de bixêrhatina Wezîrê Derve yê Almanyayê kir û got: "Em ji bo peywendiyên xwe yên ligel

ma Kurdistanê û Iraqê rol hebe."

Serokwezîrê Kurdistanê herwiha ragihand kuu çareserkirina pirsgirêkên Sûriyê bi tenê dê bi rîkeftinê siyasî be û got: "Em xweşhalin ku hinek gav ji bo nivîsandina destûrê Sûriyê hatine avêtin, û hîvî dîkin ku ev destpêkek be, ji bo çareserkirina krîza miroviya li Sûriyê."

Wezîrê Derve yê Almanyayê Heiko Mass jî diyar kir ku ew girîngiyê pê aramiya Herêma Kurdistanê û Iraqê didin û wiha got: "Di vê heyamên dawiyê de gelek koçber vegeiyana li ser milk û malên xwe. Hilbijartinê nû hatin kirin û ev yek jî nîşaneyên aramî û pêşketinî ne."

Heiko Mass bo Nêçîrvan Barzanî jî wiha axîfî: "Di çareserkirina pirsgirêkên ligel Bexdayê de roleke we ya mezin û wêrek hebû. Ev yek jî dide xuyandin ku hûn bo ser çareserkirina pirsgirêkan rijd in. Pirsgirêke dikarin bi rîya diyalogê bêne çareserkirin û we ev yek kir."

Derbarê krîza Sûriyê de jî Mass tekez kir ku ew girîngiyê bi amadekirina destûra bingehîn a nû didin û wiha domand: "Divê amadekirina destûra bingehîn a nû bo Sûriyê de di bin çavderiya Neteweyê Yekbûyî de bê nivîsandin. Pêwîst e krîzen Sûriyê bi dawî bibe û gavên cidî bo çareserkirina hemû pirsgirêkan bêne avêtin." **KDP.info**

pêwendiyên navbera Herêma Kurdistanê û Almanyayê kirin. Nêçîrvan Barzanî got: "Em dê ligel Almanyayê di her warî de pêwendiyê xwe bihêz bikin."

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî iro Sêsembî 18ê Kanûna 2018 pêşwazî li Wezîrê Derve yê Almanyayê Heiko Mass kir û herdu alî bi hev re civiyan.

Piştî civînê, Serokwezîrê Herêma Kurdistanê û Wezîrê Derve yê Hollandayê di konferanseke rojnamevanî ya hevbeş de behsa naveroka civînê û têkiliyên navbera Kurdistanê û Almanyayê kirin.

Almanyayê pê şanaz in. Xelkê Herêma Kurdistanê bi erênî pêşwaziya serdana û alikariyên Almanyayê yên di heyamên dijwar de bo Herêma Kurdistanê dike. Em spasiya Hikûmeta Almanyayê dîkin ku di şerê di dijî DAIŞê de alikariya Herêma Kurdistanê kirin û di pêvajoya çaksazkirina Hêzên Pêşmerge de bû alîkar."

Serokwezîr Nêçîrvan Barzanî destnîşan kir ku herdu aliyan jî tekezî li bihêzkirina peywendiyên di navbera Herêma Kurdistanê û Almanyayê de kirin û wiha pê de çû: "Em hîvî dîkin ku di dahatuyê de jî ev pêwendî berdewam bibin û veberdêrên Almanyayê li Herê-

ma kirin ku li bajarê Hewlîrê berevajî hejmareke mezin a wargehîn din ên cîhanê jiyan û karkirina koçber û penaberan nayê sînordar kirin û ew bi azadî kar dîkin û jiyan dîkin.

Girte videoyê de NY behsa kar kirina bijîşkekî sûrî yê bi navê Mihemed Isa dike û wek nimûne tîne ziman ku piştî penaber bûna wî ya herêma Kurdistanê li Hewlîrê karê xwe yê bijîşkî dike.

Parêzgerê Hewlîrê Newzad Hadî di daxuyaniya xwe ya ji bo wê rîexistinê de ragehandiye ku, koçber û penaberan fikrîn nû anîne Hewlîrê û bûne beşek ji sedemîn geşebûna Hewlîrê de.

NY dibêje piraniya koçber û penaberên li Hewlîrê hest bi piştrastiyê dîkin û Hewlîrê wek mala xwe dibînîn.



UNHCR
The UN Refugee Agency

Rêxistina Netewê Yekbûyî (NY) ya karûbarê penaberan (UNHCR) pesnê mîvanperwîriya gel û desthilatdarên Hewlîrê dike.

Di girte videoyeke UNHCR ê ya di torêن civakî de hatiye belav kirin,

Herwaha amaje bi wê yekê tê

KCK: Vekişîna Amerîka li dijî Rojavayê Kurdistanê lîstikeke pilankirî ye



Koma Civakîn Kurdistanê (KCK) radîgîhîne, vekişîna Amerîkayê, li dijî Rojavayê Kurdistanê lîstikeke pilankirî ye. KCK di derbarê vekişîna Amerîkayê ya ji

Suriyeyê de daxûyaniyek belav kir. KCK dibêje, vekişîna Amerîkayê eşkere dike ku dijî Rojavayê Kurdistanê lîstikeke pilankirî tê birêvebirin. Êrîş û gefen Tirkîyê jî

perçeyek vê lîstikê ye û Amerîka bi vekişîna xwe him dixwaze AK-Partiyê xilas bike, him jî li dijî şoreşa Rojavayê Kurdistanê pilan dike.

Di daxuyaniya KCKê de hatiye jî, diyarkirina xelata li ser 3 rîberên PKKê jî girêdayî vê pilanê ye. Lî vekişîna Amerîkayê dê hevsengiyê nû bi xwe re bîne û ev yek jî dê bibe dawîya dagirkeriya Tirkîyê. KCK herwiha dibêje, ne tenê Amerîka, divê Tirkîye jî nav de hemû hêzên dîrve ji Sûriyeyê vekişe. Ger Tirkîye êrîş bike ewê her cûre piştigiriye bidin Rojavayê Kurdistanê. **kurdîs-**

Serok Barzanî hevxemiya xwe bo koça dawiyê ya Reûf Hesen derbirî

Bi boneya koça dawî ya nivîskar û rewşenbîrê Kurd Reûf Hesen Serok Barzanî peyamek serxweşiyê belav kir. Serok Barzanî di peyama xwe de hevxemiya xwe ji



malbata rewşenbîrê Kurd Reûf Hesen û tevahiya nivîskar û rewşenbîran re derbirî û hêviya dilnewayiyê xwast.

Naveroka peyamê wiha ye:

Bi navê xwedayê mezin û dilovan

Ji bo malbata birêz nivîskar û rewşenbîrê xwedê jêrazî Reûf Hesen

Bi mixabiniyê ve nûçeya koça dawî ya nivîskar û rewşenbîrê navdar, Kak Reûf Hesen gîhîst min.

Bi vê helkefta xemgîn de, pirse û serxweşiyê pêşkêşî malbata we ya birêz û hemû nivîskar û rewşenbîrê Kurdistanê dikim û xwe bi hevbeşê xema we dizanim.

Ji xwedayê mezin lava dikim giyanê Kak Reûf bixe ber dilovaniya xwe û sebir û dilnewayiyê bide hemû aliyekek. **kurdistan24.net**

Amerîka pêgeha xwe li Hewlîrê bihêztir dike

Amerîka leşkerên xwe yên li Sûriyê dikşîne Herêma Kurdistanê û li Herêma Kurdistanê bi cîh dike. Herwisa tê gotin ku bi wê helwêstê Amerîka pêgeha xwe li Herêma Kurdistanê bihêztir dike.



Piştî bîryara Trump a vekîşîna ji Sûriyê dihê gotin ku wê Amerîka serbazên xwe yên Sûriyê jî bikşîne Başûrê Kurdistanê û li Başûrê Kurdistanê bi cîh bike. Ligor şîroveyê pisporan wê Amerîka nêzîkî 2 hezar leşker û pisporan xwe yên serbazî yên Sûriyê bîne li Herêma Kurdistanê bi cîh bike.

Herwisa Amerîka gewretirin balyozxaneya xwe ya li Rojhilata Navîn jî li Hewlîrê ava dike. **BasNews**

Artêşa Tirkîyê binarê Qendilê bordûman dike

Ligor zanyariyê gîhiştinê BasNewsê Artêşa Tirkîyê binkeyên PKKê yên li dorûbera Qendilê gundê Sînemokê bordûman kiriye. Di encama bordûmanê de jînek birîndar bûye. Firokeyê cengî yên Tirkîyê devera Ranyayê ya ser



bi Silêmanîyê bordûman kir. Ligor zanyariyê Serokê Şaredariya Pişderê Rézan Xidir ji BasNewsê ra aşkere kirine îşev di saeta 21: 30an firokeyê Tirkîyê binkeyên PKKê li gundê Sînemokê bordûman kiriye. Herwiha di encama bordûmanê de keseke sîvîl birîndar bûye.

Ligor zanyariyê gîhiştinê BasNewsê firokeyê Tirkîyê 2 caran êrîşî Qendilê kiriye. Herwiha di encama bordûmenâ da jîneke sîvîl birîndar bûye û piştî bordûmanê gerîlayen PKKê jî herêmê derketine. **BasNews**

Tîma Lêkolînên Navdewletî li ser tawanêñ DAÎŞÊ dest bi kar bû

Nêçîrvan Barzanî Serokwezîrê Herêma Kurdistanê, roja pêncsemê 20.12.2018 li bajarê Hewlêrê, pêşwazî li Kerîm Esied Seîdxan Şiretmendê taybet û Serokê Tîma Lêkolînên Navdewletî li ser tawanêñ rêxistina DAÎŞÊ li Îraqê û şandeya pê re kir.



Kerîm Seîdxan ji Serokwezîrê Kurdistanê re behsa kar û çalakiyên tîma xwe kir û got ku ew, bi hevkariya her du hikûmetan; hikûmeta Îraqê û hikûmeta Herêma Kurdistanê ji bona amadekirina nexşerêya encamdana erkên xwe kar dîkin. Ew tîma navdewletî di çarçoveya bîryar û raspardeyên Encumena Ewlekariya Navdewletî kar dîkin û tawanêñ DAÎŞÊ ji nû ve kom dike ku tawanbarêñ DAÎŞÊ lîpîrsîn pê re bîhê kirin û bigîhin sizayêñ xwe. Nêçîrvan Barzanî got ku, destpêkirina kar û çalakiyên Tîma Lêkolînên Navdewletî li ser tawanêñ DAÎŞÊ li Îraqê cihê dilxweşiyê ye û Hôkûmeta Herêma Kurdistanê amade ye bi her awayî hêşankarî û hevkariyê bi vê tîmê re bike.

cabinet.gov.krd

Donald Trump: Dema vekişîna me hatiye

Serokê Amerîkayê Donald Trump derbarê vekişîna Amerîkayê ji Sûriyê dîsa peyamek belav kir. Di peyama xwe da Trump aşkere kir ku Tirkîyê dikare li beramberî DAÎŞê biweste û êdî dem hatiye Tirkîye şerê DAÎŞê bike.



Donald Trump di hesabê xwe ya Tweeterê da Donald Trump aşkere kir ku dema ew bû serokê DAÎŞ taxîbkar bû. Herwiha aşkere jî dike ku DAÎŞ şikest anîye. Welatêñ li herêmê bi xisûşî Tirkîye dikare berangarî DAÎŞê bibe.

Serokê Amerîkayê Donald Trump beriya bi hefteyekê aşkere kiribû ku wê hêzên xwe ji Sûriyê bikşîne. Herwiha Wezîrê Berevaniyê Amerîkayê James Mattis û Nûnerê Taybet ê Donald Trump dijî bîryara vekişîna Trump derketin û dev ji karêñ xwe berdan.

BasNews

Kurd sibehê helwêsta xwe diyar dikin

Parlementerekî Iraqê aşkere kir ku iro aliyeñ kurdî parlementoya Iraqê boykotkirin lêbelê sibehê wê helwêsta xwe derbarê kandîdkirina wezîrê dadê aşkere bikin. Par-



lementerê Fraksiyona Bîna li Parlementoya Iraqê Hamid Mûsewî, aşkere ku di daniştina sibehê ya parlementoyê da wê aliyeñ siyasi yên kur helwêsta xwe bo kandîdkirina wezîrê dadê diyar bikin. Herwiha amaje bi wê yekê jî kir ku divê êdî aliyeñ kurd kandîdê xwe diyar bikin lewre ew êdî nema karin liber boykota aliyan kar bkin.

Tê çaverêkirin dengdan liser 5 kandîdên kabîneya nû ya Adil Ebdûlmehdi birêve biçe.

BasNews

Japonya: Em girîngiyê mezin didine pêwendiyêñ xwe bi Herêma Kurdistanê re

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî û Balyozê nû yê Japonyayê li Iraqê civiyan û di wê hevdîtinê de şanda mîvan got ku ew girîngiyekê mezin didin pêwendiyêñ xwe yên bi Herêma Kurdistanê re.

Îro Sêsema 18.12.2018ê Serokwezîrê herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî pêşwazî li Balyozê nû yê Japonyayê yê Iraqê Naofumi Hashimoto kir.

Di hevdîtinê de Konsolê giştî yê Japonyayê yê Herêma Kurdistanê Katsumi Moriyasu û şandeyek li gel jî amade bûn. Hashimoto keyfxweşîya xwe ya serdana herêma Kurdistanê diyar kir û hêviya berdewam alîkarî û hewkariyên li gel Hikûmeta Herêma Kurdistanê bo kar û çalakiyên xwe û konsolê giştî yê herêma Kurdistanê anî ziman. Herwaha teqez kir ku Japonya girîngiyekê mezin dide pêwendiyêñ xwe li gel Herêma Kurdistanê û destxweşî li pêşdeçûnê Herêma Kurdistanê yên di hemû waran de kir. Balyozê nû yê Japonyayê besdariya herêma Kurdistanê di proseya siyasî ya Iraqê de bilind nirxand û hêvi xwest, bo pêkanîna projeyen seranserê Iraqê, ku beşekî Herêma Kurdistanê jî di nav de ye û spasiya Japonyayê kir.

Ji aliye xwe ve Nêçîrvan Barzanî spasiya serdana wî kir û hêviya serkeftinê bo wî xwest. Berdewamiya alîkariya hikûmeta herêmê jî bo balyozê Japonyayê ragehand. Herwaha



teqez kir herêma Kurdistanê bahayek mezin dide peyvendiyêñ li gel Japonyayê û hêviya berdewamiya wan peyvendîyan xwest, bo pêkanîna projeyen seranserê Iraqê, ku beşekî Herêma Kurdistanê jî di nav de ye û spasiya Japonyayê kir.

Nêçîrvan Barzanî amaje bi besdariya aliyeñ Kurdistanê yên di

kabîneya nû ya hikûmeta Iraqê de kir û hêvi xwest ku pirsgirêkîn hatine cemidandin ên di navbera Hewlêrê û Bexdayê de bi dialogê bén çareser kirin. Derbarê pêkanîna Hikûmeta

Herêma Kurdistanê de jî aşkera kir ku dialogên cidî bo pêkanîna kabîneya nû ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê di navbera aliyeñ siyasi de heye.

Gotûbêjkirina rewşa Iraqê bi giştî û çend babetekî girêdayî rewşa navçeyê jî aliyeke din ê vê hevdîtinê bûn.

KDP.info

Evîna min Firat, hêrsa min Ararat

pêşvazî kirin? Di şertên wê demê de wan têkilî û derfetan çawa pêktîne û hêzî jî ku distîne?

Gava di demêñ 12 ilonê de ewqas



kadir û endamên wan, çawa bi şêweyek balkêş li ser hev hatine girtin? Gelo Ocalan wan daye girtin an jî tenê tesaduf bûye?

Gava ku mamoste Rûken, cara duyem bi alîkariya Karayılan ji Rojava derbasî Bakûr dibe, peymana leşkerên Tirkan û Karayılan ku işaretê didin hevdu, li ser ci esasî bûye..?

Wer xuyanî dike ku li kampa Bekaa, li ser ziman çand û dîroka Kurd û Kurdistanê, dersêñ perwerde bunê nebûye. Ders û perwerde bunê, li ser rîbertî û kêsayıya Ocan bûye. Baş e, gava ku rastîyen weha derkeve pêşberî kurdên welatperwer, çawa di serê wan de pirsigirêk cênabe û nabe sedema tepkî û dijderketinê! Gava Bekaa dibe ciyê kûştin, dodgehkirin û ergâha Ocalanîzmê, ma kadir û mirovân zane kor bûbûn,

Gelo ocalan ji teref îstîxbaratara tirkan (pişte jî hevbeş ya hemî dagîrkîrîn Kurdish) nehatibû wezîfîdarkîrin? Heger weha be, ev jî rastîyekê derdixe pêşîya me; ku ji roja yekem heta iroj pkk di bin kontrola Ocalan de ye û Ocalan jî di bin kontrola îstîxbaratara de ye! Ev jî dibe nîşana rastîya pkk ku hêzek çekdar û di bin kontrola dewletên metînkár de ye. Ango hêzek xeter li dij doza netewa Kurd e?

Ocalan bi xwe behsa Pilot Necatî (Pilot Necatî weke endamekî MîT a tirkan tê zanîn) dike û dibêje ku "ew min dişband tîvilekê û dixwest min buxe". Eceb haya nişkar ji Pilot Necatî yê îstîxbaratara tirkan ne bûye an jî nebi-hîstîye ku di kîtêba xwe de behs nekirîye?

Ya dawî divê ji teref her kurdekkî ve werezanîn ku Ocalan kîy e û tarîfa pkk çiye?

Dîkîeba xwe de nişkar dibêje ku "li herêma Mêrdînê dilxwazek ji rîxistina KUK'ê bi navê Alî Kîno hatîbû kûştin, xwestin têxîn stûyê pkk, lê wanî derneket. Pişti eşkere bu ku ne em in û kûştina wî jî sedemek din bû." Li vira dixwazim bêjîm ku mamoste Alî Kîno ne dilxwazek KUK'ê, ew yek ji kadirê KUK'ê yê herî çalak bu. Kûştina wî pişti 12 ilonê li Binxetê bû, ne li herêma Mêrdînê. Ew bi qezeyek trajik ji destê hevalekî xwe yê nêz ve hate şehît kirin. Heta şerê KUK Û PKK'Ê, tu dilxwazê KUK'ê li herêma Mêrdînê ne hatîye kûştin!

Divê ev xeletî were rastkirin!

Belê pişti xwendina kîtêbê, dikaram weke dost û hemwelatîyekî, nişkarê Kurd rîxne bikim ku xeletiya wî ya herî mezin li gor min ev e ku li hemberî malbata xwe pirr bê újdan tevgerîyaye û bûye sedemê kul û derd û êşa wan. Malbat bingeha civatê û sîstema herî biçûk ya dewletê ye. Mirov nikare li ser hilwesandina malbata xwe, dewletek yan jî sîstemek azad ava bike.

Dest û dilê te sax be mamoste Rûken (Şîkrî Gulmuş). Te jî li gor derfa-ta xwe li gor bîr û bawerîyê xwe keda xwe daye, xebat kiriye û berdelêñ giran daye!..

Çeto Omerî, 20.12.2018

Şaredariya Bajarê Parîsê, Kolana Mala Mîr Kamîran Bedirxan li Parîsê, Bi Navê Wî Dike

Wek ku diyar e, iro (04/12/2018), 40 sal di ser koçkirina Mîr Dr. Kamîran Bedirxan re li Parîsê derbas dibe.. Mîr Kamîran Alî Bedirxan, nivîskar, helbestvan, rojnamevan, diplomat, doktorê hiqûqê, profesorê zimanê



Kurdî li zanîngeha Sorbonê bû û xwediyê rojnameya (Roja Nû û Stêr) bû li Beyrûtê di salên 1940î de.. Ew di roja (04/12/1978) de di nexweşxaneya St Paul de li Parîsê koça dawî kiriye. Bêguman bi koçkirina wî re stêrek geş û bi ronahî di asmanê welatê me de hat rijandin.

Şaredariya bajarê Parîsê digel Instîtuya Kurdî li Parîsê biryar standiye ku di roja 14/12/2018an de kolalna ku mala Mîr Kamîran Bedirxan tê de bû, bi rengekî fermî navê wî lê bikin.. Hem jî ew devera li dor Parîsê ku baxê Mîr Kamîran Bedirxan navê (Ez û Te) lê hebû, ew jî bi fermî, wî navê Mîr Kemîran Bedirxan lê bê kirim..

Em jî, spas ji şaredariya bajarê Parîsê û Instîtuya Kurdî re li Parîsê dikin.. **Konê Reş**

Piştî helwesta Amerika cardin PYDê berê xwe da rejima Esad

Li gora ku Rawengeha Suriye ya Mafê Mirovan radighîne, Li Qamîşlo berpirsên HSDê li gel berpirsên rejima Esad civînek hevbeş li darxistine. Herweha rawengeha mafê mirova li Suriye dibêje ku, ev civîn ji bo rewşa ewlekariya bajarê Qamîşlo hatiye kiran û li ser rewşa ewlekariyê gutobêj hatiye kiran.

Herweha rawengeh dibêje ku beşek din ya civînê li ser vekişandina hêzên Amerikayê ji Suriye bû. Di vê derbarê de hate minaqeşekirin ku, dê bandora vekişandina Amerika çibe û rewşa êrîşen Tirkîye derêxe holê dê çewebe.

Biryar hatiye dayîn ku hinek deverê Rojhîlatê Fîratê ku di destê HSDê de ne, radestî rejimê bêne kiran. Ev never cihê petrolê ne. rojekurd.com

Rojnameya Washington Post: Sermiyana DAIŞê 400 milyon dollar e!

Rojnameya Amerîkî ya Washington Post ragihandiye, nêzîkî 400 milyon dollar sermiyana DAIŞê heye ku beşek jê li Tirkîye û Îmaratê ne! Rojnameya



Washington Post ji zarê çend çavkaniyan daye zanîn ku heta niha jî DAIŞ dewlemedend e ji ber ku derdora 400 milyon dollar sermiyana wê heye. Li gorî raporta Washington Postê, beşek ji wê sermiyan û diravî ji aliye DAIŞê ve hatiye veşartin û beşek jî li Tirkîye û Îmaratê ye. Çavkaniyekî ji hêza Dijîterora Kurdistanê ji wê rojnamê re gotiye, DAIŞ êdî mîna berê nikare bi hêsanî petrolê bifroşe ji ber wê jî niha ketine nav karêni kîrîn û firotina xanî û hotêl û otomobilan.

Di raporta Washington Postê de behsa operasyoneke hevbeş ya hêza Dijîterora Kurdistanê û hêzên hevpeyman li Hewlîrê hatiye kiran ku Cotmeha îsal hat kiran û di encama wê de 8 kes li Hewlîrê û Bexdayê hatin girtin. Wan kesan bi diravê DAIŞê bazirganî dikir û bi milyonan dollar diravê DAIŞê di destê wan de bû.

Şîretkarê Encumena Asayışa Kurdistanê Mesrûr Barzanî jî ji rojnamê re gotiye, DAIŞ êdî nikare wek berê petrolê bifroşe lê niha rewş hatiye guhertin û DAIŞ ji ser erdê ketiye bin erdê. **BasNews**

Mîr Dr. Kamîran Bedirxan (Ma ne wîlo ye?)

Bi min xweş e ku bîranîna Mîr Dr. Kamîran Bedirxan, sê gîsin jî bikim. Wek ku diyar e, roja (03.12.2018), 40 sal di ser koçkirina wî re derbas dibe, xweş e ku em di vê rojê de, li hin şiret û pendê wî vegerin.. Min ev gotinê wî, ji rojnameya wî (Stêr), hejmara 3an, sala 1943'an, a ku li Beyrûtê bi zimanê Kurdî û Fransî diweşand, girtiye, pêşkêşî we dikim û ez bi xêr û hûn bi selameñî.

Fermo bixwînin:

"Ma ne wîlo ye?.. Gava qedrê yekî digrî, bîne bîra xwe, ko tu jî mîna wî mirovek; û xwe di pêşîya wî de zirav me ke. Qedrê mirovîn hêja tête girtin; û mirovîn hêja, mirovîn mezîn in; lê ne hewce ye ko emê xwe bikin ebd û xulamê wan. Yê ko canê xwe hêj nedaye welatê xwe, divê dest ji xebata welatê me kişîne..."

Heke tu beg an axayek û; tu ci mirovî; ji halê gundî an koçerên te, tête seh kîrin; heke ew têrin; maline paqîj de rûdînîn, cilêن pak li xwe dikin û hinik xwendin û nivîsandînê dizanîn, tu mirovekî pir qenc û; heke gundiyyêن te, an xelkê eşîra te birçîne, belengaz in, xaniyên pîs de rûdînîn; nezan in, tu mirovekî pir xerab û, di pêşîya Xwedê û mîlet de, berpirsiyâr û; û bizane ko tu ji dizan kêmîtir û; ji ber ko diz, diz e; û hew; lê tu xwe dikî mezîn û hema xwîn û

goştê welatiyêن xwe dixwî û vedixwî; û heke te ji xwe pîrsî ez bi kîrî ci têm; tu ê bibînî ko tu bi kîrî tiştekî nayî û di nezaniya xwe de,

tu xebat nayê, tê bibî perîşan û şerpeze; mîlet ne guhanêñ çelekan e; te ewî dot; lê êdî bes e; divê êdî tu bikîrî vî mîlet û welañ bê".



الصورة : من اليمين الحاج شيخو حسين والدكتور كاميران بدرخان وزوجته وذلك في بيروت سنة 1971

gora kur û neviyêن xwe dikolî; û wê demê divê tu hişyar bibî, tobedar bibî; û bibî xulam û xidmetkarê mîlet û welatê xwe; yê ko ev çend sal in kal û kalikên te bi xwedî kîriye û ûro jî te bi xwedî dike..

Her wekî tu nezan û, û ji destê te

Mîr Dr. Kamîran Alî Bedirxan Belê mîrê min! Wilo ye, gotinê te bi serê xwe rast in.. Hêjî, em ji ber jana ezezîtî û nezaniyê dinal in.. Hêjî, hewcedariya me bi kesên mîna te heye.. Rehma Xwedê li giyanê te be. **Konê Reş**

Îran helwesta xwe ji vekişîna hêzên Amerîkî ji Sûriyê ragihand



Di yekem karvedana fermî ya Îranê derbarê vekişîna hêzên Amerîkî ji Sûriyê de, Peyvdarê Wezareta Derve ya Îranê Behram Qasimî li Telegram xwe nivîstî: "Hebûna Amerîka li navçê ji dest-pêkê ve pêngaveke şâş bû, sede-ma têkdana ewlehî û aramiya

derketina aloziyan e. İro Peyvdarê Wezareta Derve ya Îranê Behram Qasimî ragihand, hebûna Amerîka li navçê ji dest-pêkê ve pêngaveke şâş bû, sede-ma têkdana ewlehî û aramiya

navçê bû." Herwiha dibêje: "Xwendîna dîroka pêşveçûnê li navçê ji sedsala bûrî ve çespandiye ku hebûna hêzên biyanî li navçeya girîng û hestiyar û bi di bin bihaneyêñ cuda de, ji bilî derketina aloziyan, têkdana ewlehî û kûrkirina nakokian tiştek pêk neanî."

Roja 19ê vê mehê, Serokê Amerîkayê Donald Trump biryar da ku hêzên Amerîka ji Sûriyê vekişe. Hêzên Sûriyeyâ Demokratîk (HSD) ragihand, biryara Amerîka ya vekişînda ji Sûriyê dê bandoreke nerêni li operasyona li dijî DAIŞê bike. Nêzîkî du hezar leşker û şewîrmendêñ Amerîkayê li Rojavayê Kurdistanê û bakurê Sûriyê hene, ku di şerê dijî DAIŞê de piştevaniya Yekîneyêñ Parastina Gel (YPG) dikin. Tirkîye jî li dijî hevahengiya Amerîka û YPG ye. kurdistanc24.net

Tirkîye - Jiber axaftina bi kurdî kesek hat kuştin

Li bajarê Sakarya yê Tirkîye, bav û kurekî kurd yekşema borî bi sedema ku bi kurdî peyivîbûn rastî êrîşkeke nijadperestî hatibûn. Herwiha hate zanîn ku bavê bi navê Kadir Sakçı (43 salî) ku bi giranî birîndar bûbû, jiyana wefat kir. Hat ezanîn ku bav û kurekî kurd li bajarê Sakaryayê yê Tirkîye jiber bi kurdî axivîne rastî êrîşê hatine û bavê bi navê Kadir Sakçı 43 salî wefat kîriye. Herwiha Kurê wî yê 16 salî yê bi navê Burhan Sakçı jî hîn li nexweşxanê tê dermankirin. Çîroka êrîşâ ser bav û kurêni ji bajarê Mûşê wiha ye:

Kadir Sakçı dema ku çûye kurê xwe Burhan ji berber werîne, kesekî bi navê Hikmet Usta (55 salî) û hevalîn xwe nêzîkî wan bûne û rê li ber wan girtine.



Dema ku dîtine bi kurdî diaxivin, êrîşkaran ji wan pîrsîye; "hûn kurd in, yan Sûriyeyî ne? Û piştî bersiva 'erê em kurd in' demançê derxistîne û gule bi ser wan de reşandine.

Hat ragihandin ku êrîşkar Hikmet Usta li bajarê Bursayê hatiye destigîkirin û ji polîsan re gotiye, 'Tiştek nayê bîra min, ez serixwes bûme' **BasNews**

Çavê xelkê Rojavayê Kurdistanê li vegera Pêşmergeyên Roj e

Berpirsê Pêwendiyê ENKSê İbrahîm Biro dibêje, PYD dixwaze

İbrahîm Biro ji malpera KDP.info re ragihand: "Amerîka berdewam



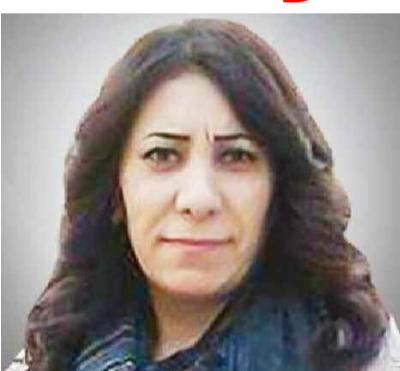
yan ew hakimê Rojavayê Kurdistanê be yan jî Rojava wêran be, lewma xelkê Rojavayê Kurdistanê jî li vegera Hêza Pêşmergeyên Roj e da ku wan biparêzin.

digot her demê eger heye ku ew ji Rojavayê Kurdistanê vekşin. Amerîka dibêje ezê hêzên xwe ji Afganistan û Somal jî bikşînin, eger ji wan welatan bikşîne dê ji Sûriyê jî bikşîne. Eger

Amerîka li Sûriyê nemîne û ti rêkeftin neyê kirin dê rewû pir xerab bibe. PYD jî dixwaze yan ew hakim be, yan Rojava wêran be."

Biro wiha got: "Amerîka ji Sûriyê vekşe yan na, gefen Tirkîyê li ser Rojavayê Kurdistanê cidî ne û eger PYD zû xwe neguhêre û eger rêveberiyeke nû neyê avakirin, dê PYD Rojavayê Kurdistanê ber bi xerakirinê ve bibe." İbrahîm Biro wiha domand: "Ji bo vegera Pêşmergeyên Roj tenê hinek danûstandin hatine kirin. Hêvîdar im ew danûstandin di bin çavdêriya Amerîka û Herêma Kurdistanê û opozisyonâ Sûriyê û Tirkîyê de bêñ kirin, ji ber ku eger 10 hezar Pêşmergeyên Roj vegerin Rojavayê Kurdistanê dê di demeke nêzîk de bibin 20 hezar, ji ber ku xelkê Rojavayê Kurdistanê hêviyeke mezin bi Pêşmerge heye û amade ne tevlî wan bibin." **KDP.info**

Gelo Şam li Efrînê ci dike?



Evin Şikakî

Ji destpêka dagirkirina herêma Efrînê di 18ê Adara 2018an de ji aliye artêşa Tirkîyê û grûbêñ çekdar ên opozisyonâ Sûriyê û heta niha kiryarêñ kuştin, revandin, girtina welatiyêñ sivîl, dizî, destdanîna li ser mulk û malêñ xelkê, herwiha şewitandina dar û daristanêñ Efrînê berdewam e. Ev yek li aliyeke ve, ji aliyeke din ve guhertina demografiya navçeyê û anîna ereban ji deverêñ cuda ên li herêma Çiyayê Kurmênc.

Hejmarek koçberêñ Xuteya Rojhelat, Qelemûñ û Himsê li herêma li Efrînê bi hiceta dabînkirina xaniyan ji koçberêñ ereb re pojeya gundê Şamiyê (Komelgeha Niştecîbûnê) ragehandine. Ragehandina wê projeyê di dema niha de ku Efrîn ji aliye artêşa Tirkîyê û grûpêñ ve dagirkiriye metirsiyeke mezin li cem kurdan bi gişî û xelkê Efrînê jî bi taybetî peyda kiriye, proje nîşana wê yekê dide ku siyaseta erebkirina herêma Efrînê ji nas-

nameya wê ya Kurdistanî derbasî qonaxeke din dibe.

Ev proje me vedgerîne salêñ şêstî taybet jî sala 1963yan dema partiya BAAS li Sûriyê bû xwedî desthilat. Di yekemîn gava xwe ya şovenî de biryâr da demografiya herêma Cizîrê biguhere. Di wê demê berpîrsê doseya kurd li Sûriyê Mihemed Teleb Hilal lêkolînek li ser parêzgeha Cezîrê di di warê siyâsî aborî û civakî de çêkiribû, di lîkolîna xwe de hejmareke pêşinyar li pirsa kurd li Sûriyê destnîşan kiribûn, yek ji wan pêşinyaran ku hejmara wê (8) bû, anîna erebêñ "Xemir" li herêmên kurdan li devera Cizîrê bû.

Erebêñ Xemir jî ew erebêñ ku ji parêzgehêñ Reqa, Dêrazorê û hin deverêñ din ên Sûriyê xaniyêñ wan di bin ava Çemê Feradê de mabûn, di 24ê meha Hezîrana sala 1974an de û li serdema serokê rejîma Sûriyê di wê demê de Hafiz Esed projeya erebkirina deverêñ kurdi ya bi navê (Kembera Erebî) kete b iwarê cîbicî kirinê. Her di wê demê de jî navêñ weke Selemiyê ku bajarekî parêzgeha Hemayê ye li gundekî niştecîbûna ereban li Dêrika Hemko kirin gelo Selemiyê li Dêrikê ci dikir?

Armanc ji projeya avakirina komelgeha niştecîbûnê di dema ku zêdeyî 200 hezar welatiyêñ herêma Efrînê koçber bûne û rê liber vegera wan jî ji aliye grûbêñ çekdar û

xwediye projeya gundê Şamiyê tê girtin sedî sed armanca wê guhertina demografiya herêma Efrîna Kurdistanî ye, egera na gelo Şam li Efrînê ci dike?

Li gor Ursula Muller ku alîkara sekreterê giştî yê Neteweyê Yekbûyî ye ji karûbarêñ mirovî di civîna encûmena asayîşa navnetewî de piştî mehekê ji ketina bajarê Efrînê da zanîn ku ji destpêka dagirkirina herêma Efrînê ve 71 hezar koçberêñ Xuteya Rojhilatê Qelemûñ û devêrên din ên Sûriyê bo wê deverê hatine veguheztin. Herwiha tekez kir ku raporêñ li cem wan nîşana wê yekê dikan ku guhertineke demografi li Efrînê tê kirin û rê liber vegera xelkê wê jî tê girtin.

Eger niyeta xwediye projeya gundê Şamiyê ne mayîneke demdirêje gelo çîma kampêñ demikî ji xwe re ava nakin? Her di wan kampan de jî dikarin hemû pêdawîstiyê jiyana rojene ji koçberan re dabîn bikin. Lî ew baş dizanin ku mebesta wan guhertina nasnameya herêma Efrînê ye. Nemze piştî wan bi yek carî hêviya vegera navçeyêñ xwe qut kirine û li gor lihevkirinekê bi rejîma Sûriyê re li navçeyêñ xwe derketin û bicih hêlan.

Wekü çawa di projeya Kembera Erebî de zeviyêñ kurdan yên herî zengîn û guncaw ji çandiniyê re teslîmî erebêñ Xemirê kirin, wê heman tiştî jî li Efrînê projeya xwe li ser wê ava bikin. **kurdistan24.net**

Firansa; Emê hevpeymanê xwe bi tenê nehêlin



Firansayê bi riya koşka Alîzeyê ragiahnd; Em jî bo Parastina hevpeymanê xwe û bi taybetî Hêzên Sûriya Demokratîk HSDê tevdgern û emê bixebeitin ku bi tenê nemînin. Her weha Şandeya Kurdî ya Rojavasyê Kur-

distanê ku bi serokatiya Encûmena Sûriya Demokratîk pêkhatîye ji Koçka Elysee daxwaza alîkariya Firansayê kir ku qedexekirina ezmanê li ser navçeyêñ bakur ê Rojhilata Sûriyê pêkbîne destnîşan jî kir ku rola mezin ji bo derbasbûna biryara serokê Emrîkayê Donald Trump rola Firansayêye.

Lê di wê barê de, çavdêrên siyâsî kurd wiha dibêjin ku biryara Tirump gelek bi lez û bez bû, lê ew bawer nakin ku êdî ew bikaribe bi esanî ji Sûriyê û Rojavayê Kurdistanê derkeve, ji ber ku wê demê, deketina Amerîkayê tê wateya serkevtina DAIŞê û serkevtina pilana Rûsiyayê bi ser ya Amerîkayê de ye.

Hinek çavdêrên din jî dibêjin ku ew tenê ji bo karekî bazirganiyê ye, tako welatên kendavê hewil bidin pareyêñ din bêhtir pêşkeş bi Amerîkayê bikin û hindek fişarê jî li ser aliyeñ kurdî saz bikin tako li gorî wan pêngavan bavêjin. **PUKmedia**

Hoşyar Zêbarî: Îstîfaya McGurk jîrane bû

Hoşyar Zêbarî derbarê dest ji kar kêşana Nûnerê Taybet ê Trump di şerê DAIŞê Brett McGurk da axivî û



aşkere kir ku ew biryar jîran bû.

Îşev hatibû ragihandin ku Nûnerê Taybet ê Trump di şerê DAIŞê Brett McGurk dest ji kar berdaye. Endamê Serkirdayıya PDKê Hoşyar Zêbarî ji di Twitterê da nîvîsiye "Dest ji kar kêşana McGurk biryareka jîrane bû." Hatiye ragihandin ku Brett McGurk jî ligel rêza Wezîrê Berevananiya Amerîkayê James Mattis cih gitîye û dijî biryara Trump a vekişîna ji Sûriyê ew biryar dabû.

BasNews

Parlementoya Iraqê li ser sê mijaran dicive!

Parlementoya Iraqê li ser sê mijaran kom dibe û li gor hin zanyariyê bidest ketin jî dê wezaretê vala jî bêñ tejî kirin. Li gor karnameya civîna parlamentoya Iraqê ya îro 23.12.2018ê demjimêr 13:00ê piştî nîvro pêkbê de parlamento dê sê mijaran guftûgo bike û ew jî waha ne:



-Guftûgoya li ser helbijartinêñ encûmena parêzgehan û bajarokan.

- Dendana li ser proje biryarekî ya derbarê ziyanê geheştiya masiyan li Iraqê.

- Guftûgoya derbarê têkel kirina şirketêñ wezareta pîsesazî û kanayan.

Herçend tejî kirina wezaretê vala ya kabîneya hikûmeta Iraqê ya bi serokatiya Adil Ebdulmehdi de di bernameya kar de cîh negirtiye jî, lê zanyariyê çapemeniyê amaje bi wê yekê dikan ku dendana baweriyê ya wan wezaretê betal yek ji mijarêñ civîna îro ye. **BasNews**

REHMA XWEDÊ LÊBE Pro. Cemal Nebez bi axê spartin

Li bajarê Silêmaniye, zanayê gelê kurd û xebatkarê di biwarê çand û ziman û dîroka gelê kurd e, Dr. Nebez bi axê hat spartin.



Îro roja şemiyê 22-12-2018'an, li bajarê Silêmaniye termê proesorê kurd nemir Dr. Cemal pşîku ji Almaniya gîhîste bajarê Hewlêrê, îro jî gîhîste bajarê Silêmaniye û bi merasimekê ku aliyeñ hîzbî û hikûmî û rewşenbirî kurdî û malbata nemir amadebûn, li girê Seywan goristana Şêx Marîf bi axê hat spartin. Hêjâyî gotinê ye ku di (z. 1933 li Silêmaniye, m. 8'ê berfanbara 2018 li Berlinê) Ramanger û lêkolîner û zimanzan û nîvîskarê mezin û zanayê bi lîmetê yê gelê kurd bû. Cemal Nebez zimannasekî navdar û kurd bû.

PUKmedia

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Aa



av

Ev çîye? Ev ave.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.



diran

Ev çîye? Ev dirane.
Bu nədir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.



agir

Ev çîye? Ev agire.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.



mar

Ev çîye? Ev mare.
Bu nədir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.



çav

Ev çîye? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.



çaynîk

Ev çîye? Ev çaynîke.
Bu nədir? Bu çaynikdır.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.



çêlek

Ev çîye? Ev çeleke.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is a cow.



çakûç

Ev çîye? Ev çakûçe.
Bu nədir? Bu çekicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is a hammer.

Êê



êleg

Ev çîye? Ev êlege.
Bu nədir? Bu jiletdir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.



hêk

Ev çîye? Ev hêke.
Bu nədir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.



pê

Ev çîye? Ev pêye.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.



kêr

Ev çîye? Ev kêre.
Bu nədir? Bu biçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

Bb



bizin

Ev çîye? Ev bizine.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is a goat.



balon

Ev çîye? Ev balone.
Bu nədir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.



bacan

Ev çîye? Ev bacane.
Bu nədir? Bu pomidor.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.



otomobil

Ev çîye? Ev otomobile.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Dd



defter

Ev çîye? Ev deftere.
Bu nədir? Bu dəftərdir.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.



dar

Ev çîye? Ev dare.
Bu nədir? Bu ağaçdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.



dest

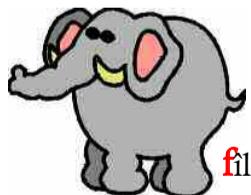
Ev çîye? Ev deste.
Bu nədir? Bu əldir.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.



dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

Ff



fil

Ev çîye? Ev file.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an elefant.



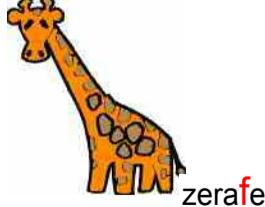
firok

Ev çîye? Ev firoke.
Bu nədir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.



fînd

Ev çîye? Ev fînde.
Bu nədir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.



zerafe

Ev çîye? Ev zerafeye.
Bu nədir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

Cc



taC

Ev çîye? Ev tacē.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.



canî

Ev çîye? Ev canē.
Bu nədir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.



cûcik

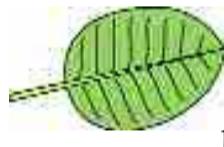
Ev çîye# Ev cûcike.
Bu nədir? Bu cücedir.
Что это? Это цыпленок.
What is it? It is a chiken.



finCan

Ev çîye# Ev finCane.
Bu nədir? Bu fincadır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Ee



belg

Ev çîye? Ev belge.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.



elok

Ev çîye? Ev eloke.
Bu nədir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

ker

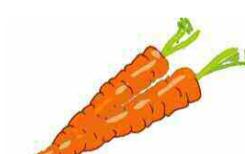
Ev çîye? Ev kere.
Bu nədir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.



zebeş

Ev çîye? Ev zebeşe.
Bu nədir? Bu qarpızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Gg



gizér

Ev çîye? Ev gizere.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь
What is it? It is a carot.



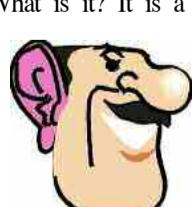
gêzî

Ev çîye? Ev gêzîye.
Bu nədir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a braom.



gore

Ev çîye? Ev goreye.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

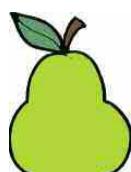


guh

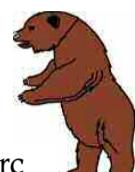
Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это уха..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

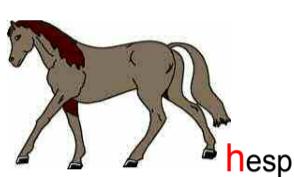


hirmê



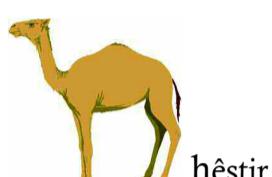
hirç

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nədir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.



hesp

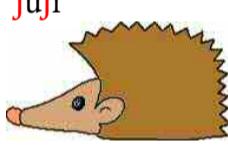
Ev çîye? Ev hespe.
Bu nədir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.



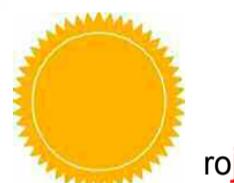
hêstir

Ev çîye? Ev hêstire.
Bu nədir? Bu dəvədir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

jj



jûjî



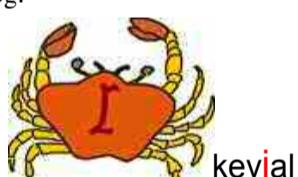
roj

Ev çîye? Ev jûjîye.
Bu nədir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.



rojname

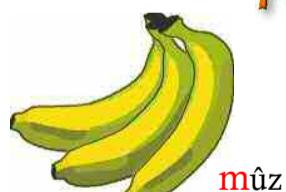
Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nədir? Bu qəzətdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.



kevjal

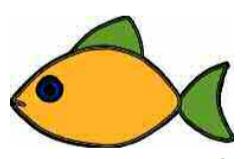
Ev çîye? Ev kevjale.
Bu nədir? Bu xərçəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

Mm



mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nədir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.



masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nədir? Bu baliqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is a fish.



gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nədir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.



meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nədir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

li



dil



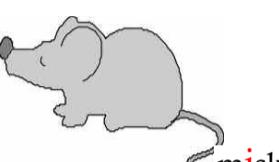
lepik

Ev çîye? Ev dilé.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.



lîng

Ev çîye? Ev lînge.
Bu nədir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.



mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nədir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îî



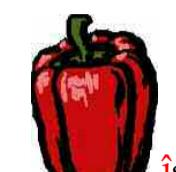
dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nədir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.



gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nədir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.



îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nədir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.



keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nədir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

lî



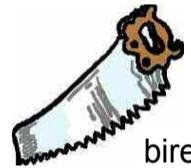
lêv



lîmon

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nədir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

Kk



birek



kûsî

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nədir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.



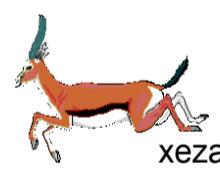
kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nədir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is a owl.

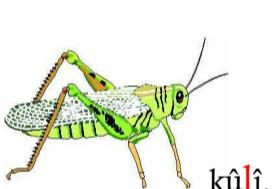


kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nədir? Bu qaşıqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.



xezal



kûlî.

Ev çîye? Ev xezale.
Bu nədir? Bu ceyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

Oo



ode



otobûs

Ev çîye? Ev Odeye
Bu nədir? Bu otaqqıdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.



sol



tôp

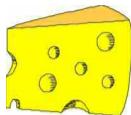
Ev çîye? Ev sOle.
Bu nədir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.



Ev çîye? Ev renge.
Bu nədir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp



penîr

Ev çîye? Ev penîre.
Bu nödir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.



perçemek

Ev çîye? Ev perçemeke.
Bu nödir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.



sêv

Ev çîye? Ev sêve.
Bu nödir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is a apple.



se

Ev çîye? Ev seye.
Bu nödir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.



utî

Ev çîye? Ev utîye.
Bu nödir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is a iron.



gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nödir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.



pîvaz

Ev çîye? Ev pîvaze.
Bu nödir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is a onion.



pêñûs

Ev çîye? Ev pêñûse.
Bu nödir? Bu qolemmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

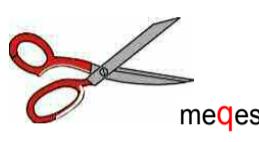


beq

Ev çîye? Ev beqe.
Bu nödir? Bu qurbagadir.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.



Ev çîye? Ev qaze.
Bu nödir? Bu qazdir.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.



meqes

Ev çîye? Ev meqese.
Bu nödir? Bu qayqidir.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.



portqal

Ev çîye? Ev portale.
Bu nödir? Bu portaqladir.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is a orange.

Rr



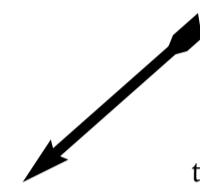
şêr

Ev çîye? Ev şêre.
Bu nödir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.



kêwrîşk

Ev çîye? Ev kêwrîşke.
Bu nödir? Bu dovşandır.
Что это? Это зайца.
What is it? It is a rabbit.



tîr

Ev çîye? Ev tîre.
Bu nödir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is a arrow.



rovî

Ev çîye? Ev roviye.
Bu nödir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss



sêv



stêrk

Ev çîye? Ev sêre.
Bu nödir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звёзды.
What is it? It is a star.



se

Ev çîye? Ev seye.
Bu nödir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.



sêvik

Ev çîye? Ev sêvike.
Bu nödir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

Şş



şûr

Ev çîye? Ev şûre.
Bu nödir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.



şîr

Ev çîye? Ev şîre.
Bu nödir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.



şeh

Ev çîye? Ev şeye.
Bu nödir? Bu daraqdir.
Что это? Это гребешок..
What is it? It is a comb.

Üû



bilâr

Ev çîye? Ev bilûre.
Bu nödir? Bu tütökdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.



brûsk

Ev çîye? Ev brûskce.
Bu nödir? Bu ildirimdir.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv



çav

Ev çîye? Ev caVe.
Bu nödir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is a eye.



keVok

Ev çîye? Ev keVoke.
Bu nödir? Bu göyərcindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.



Ev çîye? Ev gule.
Bu nödir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.



kurme

Ev çîye? Ev kurme.
Bu nödir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.



çûk

Ev çîye? Ev çûke.
Bu nödir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.



dupişk

Ev çîye? ev dupiške.
Bu nödir? Bu əqrəbdür.
Что это? Это скорпион
What is it? It is a skorpion.



bivire

Ev çîye? Ev bivire.
Bu nödir? Bu baltadir.
Что это? Это топор.
What is it? It is a axe.



berçavik

Ev çîye? Ev berçavike.
Bu nödir? Bu eynakdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww



Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nödir? Bu ökdökdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.



Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nödir? Bu şökildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.



Ev çîye? Ev ewre.
Bu nödir? Bu buludur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.



Ev çîye? Ev kewe.
Bu nödir? Bu kôklikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx



Ev çîye? Ev xalalo.

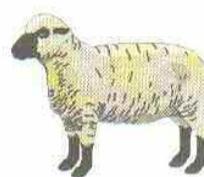
Bu nödir? Bu arabüzendir.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.



Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nödir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.



Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nödir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.



Ev çîye? Ev berxe.
Bu nödir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy



xîyar
Ev çîye? Ev xîare.
Bu nödir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it? It is a cucumber.



heyve
Ev çîye? Ev heyve.
Bu nödir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

1

yek
Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nödir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz



ziman
Ev çîye? Ev zimane.
Bu nödir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.



zengil
Ev çîye? Ev zengile.
Bu nödir? Bu zêngdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.



zerik
Ev çîye? Ev zerike.
Bu nödir? Bu vedrədir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.



derzi
Ev çîye? Ev derziye.
Bu nödir? Bu iynədir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

KURDİ		Azerî	
N b/s	ya bi tipêñ latinî	ya bi tipêñ kirîlî	Latinî
1	Aa	Аа	Aa
2	Bb	Бб	Bb
3	Cc	Щщ	Cc
4	Çç	Чч	Çç
5	Dd	Дд	Dd
6	Êê	Ее	Ee
7	Ee	Яя	Өө
8	Ff	Фф	Ff
9	Gg	Гг	Gg
10	Hh	Ҕ	Hh
11	Îî	Ии	Ii
12	Ii	Ьъ	Ii
13	Jj	Жж	Jj
14	Kk	Кк	Kk
15	Ll	Лл	Ll
16	Mm	Мм	Mm
17	Nn	Нн	Nn
18	Oo	Оо	Oo
19	Pp	Пп	Pp
20	Qq	Qq	-
21	Rr	Рр	Rr
22	Ss	Сс	Ss
23	Şş	Шш	Şş
24	Tt	Тт	Tt
25	Ûû	Үү	Uu
26	Uu	Юю	Üü
27	Vv	Вв	Vv
28	Ww	Ww	-
29	Xx	Хх	Xx
30	Yy	Йй	Yy
31	Zz	Зз	Zz

DKARÎ BIXWÎNÎ

Курдистан ожидает новая волна сирийских беженцев

Если сирийский кризис усугубится, Иракский Курдистан ожидает еще один приток беженцев. Об этом 20 декабря заявил глава Объединенного кризисного координационного центра Регионального правительства Курдистана (КРГ).



В беседе с "Kurdistan24" генеральный директор центра Хашанг Мухаммад заявил, что решение президента США Дональда Трампа о выводе сил его страны из Сирии может вызвать новую волну мигрантов в Курдистан. "Если ситуация станет еще более нестабильной, и конфликт вновь распространится на населенные районы, особенно курдские районы, возникнет угроза гуманитарного кризиса, который приведет к новым волнам беженцев в Курдистан", - сказал Мухаммад. 19 декабря Трамп заявил, что он считает миссию Вашингтона в Сирии выполненной, и поэтому он выведет американские войска из этой страны.

kurdistan.ru

Премьер-министр Курдистана и посол Японии обсудили развитие отношений

18 декабря премьер-министр Регионального правительства Курдистана (КРГ) Нечирван Барзани принял посла Японии в Ираке Наофуми Хасимото и сопровождающую его делегацию для обсуждения двусторонних связей и региональной политики.



В ходе встречи посол Хасимото подчеркнул, что его дипломатическая миссия считает очень важным создание более тесных связей с Эрбилем.

Он также приветствовал улучшения в отношениях между Эрбилем и Багдадом, и призвал к скорейшему формированию правительства в Курдистане.

Со своей стороны, Барзани предложил полную поддержку КРГ японской дипломатической миссии в Багдаде и в Эрбите, а также развитию более тесного сотрудничества между Курдистаном и Японией в различных секторах. Что касается формирования нового правительства в Эрбите, Барзани сказал, что между политическими партиями ведутся серьезные переговоры, и ожидается, что результаты будут вскоре достигнуты.

[kurdistan.ru](#)

Нидерланды намерены расширять связи с Курдистаном

Правительство Нидерландов намерено и дальше укреплять связи с Эрбилем на разных уровнях, и надеется на усиление региона Курдистан, заявил министр иностранных дел Нидерландов Стеф Блок. Во вторник, 18 декабря, министр встретился с премьер-министром Иракского Курдистана Нечирваном Барзани. На встрече он вновь заявил о поддержке Нидерландами сил пешмерга и правительства Курдистана. На пресс-конференции, состоявшейся после встречи министр Блок сказал, что Нидерланды были в числе первых европейских стран, которые поддержали курдских беженцев, пострадавших от режима Баас десятилетия назад.

Он также поблагодарил народ и правительство Курдистана за прием почти двух миллионов сирийских беженцев и иракских ВПЛ после появления "Исламского государства" (ИГ).

Министр также выразил надежду на то, что новое правительство Курдистана будет сформировано в ближайшем будущем. Со своей стороны, премьер-министр Барзани поблагодарил Нидерланды за помощь Курдистану в трудные времена, и отметил, что Эрбиль ожидает расширенной поддержки от Амстердама. Он также пригласил голландские фирмы инвестировать в различные сектора Курдистана, особенно в пищевую промышленность и сельское хозяйство.

[kurdistan.ru](#)

Турция угрожает "похоронить" сирийских курдских бойцов в их окопах

Турция угрожает, что сирийские курдские силы будут "похоронены в своих окопах" в ходе военной кампании Анкары против курдских войск в Сирии. Угрозы Турции прозвучали через день после того, как президент США Дональд Трамп объявил, что силы его страны будут выведены из Сирии, поскольку борьба с "Исламским государством" (ИГ) окончена.



Как заявил министр обороны Турции Хулуси Акар, которого цитирует агентство "Anadolu", сирийские курдские бойцы вырыли траншеи и тунNELы в подконтрольных им районах. "Но, что бы они ни копали, ... когда придет время, они будут похоронены в окопах. В этом не должно быть никаких сомнений", сказал министр.

[kurdistan.ru](#)

Курдский лидер встретился со спецпосланником США

Бывший глава автономного Иракского Курдистана и лидер курдской "Демократической партии" Масуд Барзани в понедельник в Эрбите встретился со спецпредставителем США в коалиции по борьбе с "Исламским государством"** Бреттом Макгерком, чтобы "выразить обеспокоенность" будущим курдов в Сирии, сообщает курдский телеканал Rudaw.

В минувшую среду президент Турции Тайип Эрдоган заявил о готовности турецкой армии в течение нескольких ближайших дней начать военную операцию против сил самообороны сирийских курдов (YPG) к востоку от реки Евфрат в Сирии. "В ходе встречи обсуждалась ситуация в Сирии и последние события... Президент Барзани выразил обеспокоенность по поводу будущего курдской нации в Сирии, разъяснил свое мнение и дал советы о том, как решить проблемы и вызовы, стоящие перед курдской нацией в Сирии", - говорится в заявлении офиса Барзани.

Телеканал отмечает, что Командование так называемых "Сирийских демократических сил" (SDF), куда входят YPG, отклонило предложение курдских вооруженных формирований пешмерга помочь укрепить



сирийско-турецкую границу.

Активная фаза наступления преимущественно курдских сил SDF в районе реки Евфрат идет с сентября. SDF продвигаются к центру города Хаджин в Сирии, который считается последним оплотом группировки "Исламское государство"** в стране.

Сирийские курды составляют основу так называемых "Сирийских демократических сил" (SDF), которых США поддерживают в борьбе с группировкой "Исламское государство"*. YPG контролирует значительные территории на востоке и северо-востоке Сирии, которые фактически не подчиняются официальному

Дамаску. На этих территориях находятся подразделения военнослужащих США общим численностью около 2 тысяч человек. Дамаск называет такое положение оккупацией.

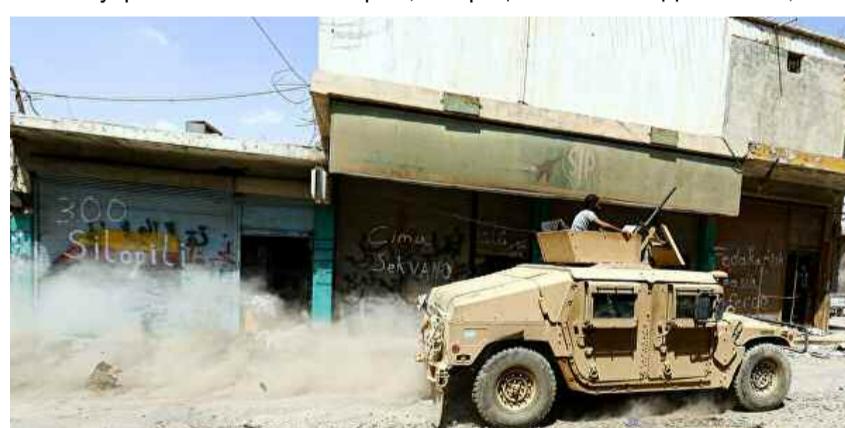
Анкара неоднократно обвиняла Вашингтон в поставках вооружения контролирующем северо-восток Сирии YPG, которых Турция считает террористической организацией, связанной с запрещенной в Турции Рабочей партией Курдистана (РПК). В связи с этим турецкие военные неоднократно проводили военные операции против курдских формирований на территории Сирии.

[kurdistan.ru](#)

Сирийские курды заявили, что хотят не автономии, а демократизации

Сирийские курды не претендуют на автономию в составе Сирии, их требование – реформа конституции и распространение демократического самоуправления на всю Сирию,

сирийским коллегам на наших встречах. Представляем свои планы и намерения о создании демократического государства, о диалоге с официальным Дамаском", -



заявил РИА Новости представитель курдов в Москве Ршад Биенаф.

"У нас с самого начала была такая позиция, что мы не хотим разделить страну. Мы хотим в едином и суверенном государстве создать демократическую систему. Это наша четкая позиция, мы постоянно говорим об этом, в том числе рос-

сообщил Биенаф.

По его словам, предложение курдов – "демократическое самоуправление, созданное в Северной Сирии, на основе новой конституции может быть распространено на всю страну".

"Для нас нет разницы – города Камышлы, Хасеке (города на севере

ре страны под управлением SDF, - ред.) или Хомс и Дамаск. Мы хотим оставаться в рамках единого государства, но уже без прежнего влияния партии "Баас". Не должно быть такого, что какие-то города живут под демократическим самоуправлением, а соседние – под авторитарным режимом. Это все равно будет вести к расчленению страны и к тому, что некоторые ее части находятся под влиянием других стран", - считает представитель сирийских курдов в Москве.

По его словам, создание на севере автономного Сирийского Курдистана по образцу соседнего Иракского Курдистана в составе Ирака вряд ли возможно, так как иракский Курдистан и сирийский "отличаются и по социальной системе, и по демографии". "На севере Сирии есть города, которые полностью населены арабами. Есть города, где смешанное население. Но все они готовы к демократическому самоуправлению. Наш проект – распространение этой системы на всю Сирию", - пояснил он.

[kurdistan.ru](#)

Источник: США не покинут Сирию, пока не обеспечат свои интересы

Соединенные Штаты обеспечат защиту своих интересов, прежде чем фактически выведут свои войска из Сирии, сообщил источник, осведомленный о ситуации в Сирийском Курдистане. "США не позволят [сирийскому] режиму, России и Ирану взять под контроль нефтяные и газовые [месторождения] в восточном Евфрата, Дейр-эз-Зоре и Ракке", - заявил источник в интервью "BasNews" на условиях анонимности. "Интересы США и их союзников в регионе, особенно стран Персидского залива, будут в опасности, если Иран, Россия и [сирийский] режим будут управлять всей территорией Сирии".

Согласно источнику, Вашингтон хорошо осведомлен о том факте, что преждевременный вывод его войск может создать для Ирана открытый коридор к Средиземному морю, поможет ему избежать санкций США и даст возможность угрожать Израилю. Поэтому, как утверждает



источник, все американские войска будут размещены на базе в Сирийском Курдистане до того, как общий вывод будет осуществлен в течение нескольких месяцев. "Воздушные операции США против "Исламского государства" также будут продолжаться".

[kurdistan.ru](#)

Премьер-министр Курдистана и глава МИД Германии обсудили политику региона

В Иракском Курдистане по-прежнему находится 1,4 миллиона временно перемещенных лиц (ВПЛ) и сирийских беженцев, и они еще не вернулись в свои родные места из-за отсутствия достаточной стабильности и государственных служб в их районах. Об этом заявил во вторник, 18 декабря, премьер-министр Курдистана Нечирван Барзани во время пресс-конференции, состоявшейся после его встречи с министром иностранных дел Германии Хейко Маасом в Эрбите.

Как сообщается, в ходе встречи чиновники обсудили ряд политических вопросов и проблем безопасности в Курдистане, в том числе политику сосуществования

ния и методы ее дальнейшего укрепления.

Барзани поблагодарил Берлин за предоставление лечения езидским женщинам, пострадавшим от геноцида "Исламского государства" (ИГ). Глава МИД Германии приветствовал стабильность в Курдистане и роль Эрбита в размещении ВПЛ и беженцев, а также продемонстрировал готовность помочь гражданскому населению вернуться домой и подтвердил поддержку своей страны курдскому региону Ирака. Германия, как часть возглавляемой США международной коалиции, представила военную и гуманитарную помощь бойцам пешмерга Курдистана во время войны с ИГ. kurdistan.ru



Сегодня на Ближнем Востоке США, Турцией, Ираном, Саудовской Аравией и другими государствами для достижения своих геополитических целей активно разжигается суннито-шиитское противостояние, в котором пытаются вновь использовать курдов. Давайте рассмотрим, откуда идут корни этого противостояния, и насколько участие в ней курдов соответствует национальным интересам курдского народа.

Курды религиозно не однородный народ. Около 80-85% курдов – это курды мусульмане, 10% – курды – езиды, остальные 5-10% – это представители других конфессий (христиане, иудеи, шабаки, кекай, зороастрийцы и другие). Большинство курдов мусульман относятся к суннитской ветви ислама – примерно 70-80%, около 20-30% – это курды шииты (в основном курды Красного (Азербайджан) и Иранского Курдистана).

"Первоначально ислам представлял собой единое и цельное учение, не знавшее фракций и сект. Первый раскол в исламе произошел в конце правления халифа Османа, когда группа сторонников Али – шиитов стала настаивать на исключительном праве потомков пророка – алидов (т.е. наследников Али и Фатимы (дочка пророка)) на высшую духовную и светскую власть. С этого времени ислам разделился на ортодоксальный – сунниты и оппозиционный – шииты". - <http://www.grandars.ru/college/filosofiya/shiity.html>.

Для информации скажу, что имам Али, более известный как Али ибн Абу Талиб, был политическим и общественным деятелем, двоюродным братом, зятем, сподвижником пророка Мухаммеда и четвёртым праведным халифом. Али был активным участником всех важных событий ранней истории ислама и всех битв, которые Пророку пришлось вести с противниками своего вероучения. Али стал халифом после убийства взбунтовавшихся солдатами халифа Усмана и погиб от рук убийцы-хариджита в 661 г. Пророк очень любил и уважал Али.

Суннизм. Самое крупное направление в исламе – суннитизм, от слова Сунна – "обычай", "пример", "направление". Почти 90% мусульман в мире исповедует суннитский ислам. Полное название суннитов – "люди Сунны и согласия общины". К основным признакам принадлежности к суннитизму

Суннизм и шиизм

относятся:

- признание законной власти четырех "праведных халифов";
- отсутствие сомнений в достоверности шести канонических сборников хадисов;
- принадлежность к одной из четырех правовых школ суннизма.
- сунниты отвергают идею посредничества между Аллахом и людьми после смерти пророка Мухаммеда, не приемлют идею о божественной

Сунну, но отвергают те предания Сунны, которые составлены противниками Али.

Шииты считают, что во время фиксации Корана было изъято несколько аятов из ряда глав и целая глава (115 сура) "Два светила", которая поднимала авторитет Али на уровень пророка Мухаммеда, и, в котором обосновывались особые права Али на халифат. Они составили свои воспоминания о пророке Мухаммаде и Али и назвали их Ахбарами.



природе Али и праве его потомков на духовную власть.

Хронологически суннизм оформился как негативная реакция на становления шиизма.

Спустя 100 лет после смерти пророка среди суннитов появились четыре ученика – Абу Ханифа, Ахмед бен Ханбали, Малик бен Энес и Мухаммед бин Идрис Шафии. Кроме этих четырёх учеников никто не смел, делать выводы из Корана и почитаемого предания, то есть выносить постановления. Все мусульмане были обязаны следовать за одним из этих четырёх учеников. Эти действия послужили причиной того, что перед мусульманами закрылись врата науки, хотя Коран и сам пророк Мухаммед придают большое значение образованию.

Шиизм. Слово шиа с арабского переводится как партия. Особенности религиозного учения шиитов оформлены к середине VIII в. Оно основывалось прежде всего на священной книге всех мусульман – Коране, на который опирались идейные источники шиитов: сборник изречений халифа Али "Путь красноречия" и труды создателей шиитской доктрины. Как и все мусульмане, шииты признают в качестве второго источника вероучения

"Шииты считают, что в телах 12 имамов (руководителей общины) по имени Али обитала душа пророка Мухаммеда. После смерти 11-го имама Хасана аль-Аскари в 873 г. новым имамом стал его малолетний сын Мухаммед, ставший 12-м имамом. Мухаммед исчез в пещере недалеко от города Самарра в Ираке, но он все-таки присутствует невидимо для всех на земле и вернется к людям в образе мессии – Махди, который установит царство справедливости на земле, откроет истинный смысл Корана и единобожия и низвергнет узурпаторов". - <http://www.grandars.ru/college/filosofiya/shiity.html>

Согласно одной из широко распространенных классификаций шиизм подразделяется на пять крупных сект, которые со временем дробились на более мелкие образования: кайсаниты, зейдиты, имамиты, крайние шииты и исмаилиты. К шиитам также относят и алавитов. Шииты составляют большинство населения Ирака, Ирана, Азербайджана. Их общины проживают в Ливане, Кувейте, Бахрейне, Саудовской Аравии, Иордании, Афганистане и в других странах.

"С направлением шиитов тесно связано другое направление в исламе – хариджиты

(вышедшие, выступившие).

Это направление считается первым, отделившимся от ортодоксального ислама. Хариджиты поддерживали Али в его борьбе за власть, но, когда Али выразил нерешительность и пошел на переговоры с противником, 12 тыс. человек отделились от его войска и отказались его поддерживать. Хариджиты внесли свой вклад в разработку вопросов, связанных с теорией власти в исламе. Они считали, что халиф должен получать верховную власть от общины только выборным путем. Если он не отвечает своему назначению, община вправе его низложить или даже убить. Халиф может стать любой верующий вне зависимости от происхождения, социального статуса и этнической принадлежности. Главные требования к претенденту на власть были твердая приверженность Корану и Сунне, справедливое отношение к членам мусульманской общины и способность отстаивать ее интересы с оружием в руках. Халиф рассматривался как главное уполномоченное лицо общины и военный предводитель, ему не приписывается никакого сакрального значения. Если общины находятся далеко одна от другой, то каждая может избрать для себя халифа. В религиозном отношении хариджиты выступали как непримиримые поборники "чистоты" ислама и строгого следования обрядности. В настоящее время небольшие хариджитские общины сохраняются в Омане, Алжире и Ливии".

<http://www.grandars.ru/college/filosofiya/shiity.html>

После убийства имама Али власть династии Омейядов (Усман был из этой династии) была восстановлена и суннито-шиитское противостояние на долгое время погасло, вплоть до XVI в., когда сефевидский шах Исмаил I, чтобы Персия не попала под власть усиливающейся с каждым днем Османской империи, не сделал шиизм официальной государственной идеологией. Османы объявили шиизм ересью, а сефевиды в свою очередь объявили ересью суннитизм. В дальнейшем в течение почти 400 лет Сефевидский Иран и Османская империя вели войны между собой под религиозными лозунгами, но причиной этих войн было обладание Кавказом, Курдистаном и другими территориями, захват

стратегических и торговых путей, проходивших через Месопотамию и Закавказье.

Сегодня этот раскол, образованный в результате борьбы за власть между арабами после смерти пророка Мухаммеда, и, использованная в своих политических целях Османской империей и Сефевидским Ираном, превратилась в глубокую пропасть.

Шииты всех не шиитов считают кафирами и не чистыми, только не чистыми являются не они сами, а их вера, не отстают от них и сунниты, считая шиитов "вероотступниками", "не мусульманами" и "худшими из людей" которых надо уничтожить. Среди суннитов до сих пор распространена поговорка "убей шиита – попадешь в рай". Таким образом, сунниты убивают шиитов и уничтожают "шиитские" мечети, а шииты убивают суннитов и уничтожают "суннитские" мечети.

Как видите суннито-шиитское противостояние, и попытка использовать в ней курдов не соответствует интересам курдского народа, хотя именно курды были отборными войсками как в армии Арабского халифата, так и в армии османов и сефевидов, но самим курдам кроме порабощения, братоубийственной войны между курдскими племенами, разделения и разграбления Курдистана ни к чему хорошему не привела. И по сей день наш народ страдает под игом наших "братьев" мусульман. Стоит нам участвовать в этой войне, чтобы арабы восстановили свой арабский халифат, Турция – Османскую империю, а Иран свою Персидскую империю? Конечно же нет!!!

Мы, курды, должны осознать, что мы, прежде всего курды, а только потом сунниты, шииты, алавиты, езиды, христиане и т.д. И у нас у всех одна единственная религия – Создание Независимого Курдистана!!! Наша Мекка – это разрушенные, превращенные в руины нашими "братьями" Шангаль, Халабджа, Дерсим, Африн, Мехабад. Наши святыни – это могилы наших героев, отдавших свои жизни за создание единого государства. Все свои усилия и все свои стремления мы должны посвятить именно освобождению нашей святой земли от оккупантов. А арабы, персы и турки, пускай сами между собой решают, чей Ислам правильный!

Анаре Барие Бала (Зердеште Кал)

публицист и переводчик

ДИПЛОМАТ

№ 40 (445) 24-31 Декабрь 2017 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Масуд Барзани обеспокоен судьбой сирийских курдов



Видный курдский лидер и бывший президент Иракского Курдистана Масуд Барзани выразил обеспокоенность по поводу будущего сирийских курдов после того, как президент США Дональд Трамп

принял решение вывести американские войска из Сирии.

"Недавние события в Сирии, особенно ситуация с курдами там, вызывают озабоченность. Курды Сирии

сильно пострадали в результате продолжающейся войны против террористов "Исламского государства", заявил Барзани.

Ранее в среду Трамп сообщил, что, по его мнению, миссия США в Сирии выполнена, и поэтому он выведет войска из страны.

Барзани уверен, что война против террористической группировки "Исламское государство" (ИГ) еще не закончена, и большое число сирийских курдов страдают от ухудшения ситуации и террористических атак в стране.

"Поэтому я искренне надеюсь, что эти события не причинят больше боли народу Сирии", - заключил Барзани.

kurdistan.ru

Сирийские демократические силы: вывод войск США из Сирии приведет к нестабильности

Главный союзник США в Сирии в четверг опроверг

и оказать дестабилизирующее влияние на весь регион.



утверждения президента Дональда Трампа о том, что боевики "Исламского государства" побеждены, и предупредил, что вывод американских войск может привести к возрождению экстремистской группировки.

Состоящие преимущественно из курдских формирований Сирийские демократические силы (СДС) предупреждают, что преждевременный вывод американских войск может повлечь за собой опасные последствия

"Война против терроризма не закончена, а "Исламское государство" не побеждено", – говорится в заявлении альянса. В СДС также отмечают, что борьба с "ИГ" находится в "решающей" стадии, которая требует еще более активной поддержки от международной коалиции во главе с США. Это заявление стало первым официальным комментарием СДС с тех пор, как Трамп неожиданно объявил о выводе войск из Сирии.

Решение Трампа возмутило курдских союзников Вашингтона, которые являются его самым надежным партнером в Сирии и входят в число наиболее эффективных сухопутных сил, сражающихся с "ИГ". При воздушной поддержке США курды вытеснили боевиков "ИГ" из большинства районов на севере и востоке Сирии в результате долгостоящей кампании, продолжавшейся четыре года.

Объявление о выводе войск многие восприняли как отказ поддержать верного союзника.

"Решение вывести войска при данных обстоятельствах приведет к обстановке нестабильности и создаст политический и военный вакuum в регионе, оставив его жителей в когтях вражеских сил", – говорится в заявлении СДС.

США начали наносить воздушные удары по "ИГ" в Сирии в 2014 году, а затем отправили туда наземные подразделения для помощи курдским ополченцам.

kurdistan.ru

ТӘSİSCİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN
İMTİYAZ Ü SERNIVİSAR:
TAHİR SİLÊMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
ТАХИР СУЛЕЙМАН
Tel: +994 50 352-33-18
whatsapp: +994 55 202-73-53

Baş redaktorun müavini:
Ramiz Qərib
Xüsusi müxbir:
Tariyel Cəlil
Региональный корреспондент:
Усуб Тейфур
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17
Navnisan: Bakū Az1040, soqaq S.Məhmandarov xani 25, mal-17
Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzeti bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru
Şəhadətnamə: NFŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
N/h 438010000
Sifariş: 1500



Премьер-министр Барзани встретился с делегацией ООН

20 декабря премьер-министр Иракского Курдистана Нечирван Барзани принял специальную группу ООН, которая была сформирована для расследования преступлений, совершенных "Исламским государством" (ИГ) против курдов-езидов и других иракских общин.



Делегация, возглавляемая британским адвокатом Каримом Асадом Ахмадом Ханом, заявила, что команда стремится к сотрудничеству с Эрбилем и Багдадом в разработке всеобъемлющего плана их расследований, цель которых – привлечь к ответственности преступников ИГ.

Барзани подтвердил, что его правительство готово оказать всяческую поддержку команде ООН. В сентябре 2017 года Совет Безопасности ООН принял резолюцию по расследованию преступлений ИГ в Ираке и привлечению к ответственности виновных. Инициативу поддержали лауреат Нобелевской премии мира 2018 года Надя Мурад и международный адвокат по правам человека Амаль Клуни.

kurdistan.ru

СДС: решение США вывести войска из Сирии – это удар в спину

Сирийская курдская "Партия Демократического Союза" (PYD) выразила глубокую обеспокоенность по поводу решения Вашингтона вывести свои войска из Сирии, а "Сирийские Демократические Силы" (СДС) назвали этот внезапный шаг "предательством", заявив, что им нанесли удар в спину.

Президент США Дональд Трамп заявил в среду, 19 декабря, что миссия его страны по победе над "Исламским государством" (ИГ) в Сирии выполнена, и поэтому он готовится к выводу американских войск из страны.



PYD, политическое крыло сирийских курдских "Отрядов народной самообороны" (YPG), которое является основным компонентом СДС, указал, что последний указ США противоречит предыдущим решениям с точки зрения доставки гуманитарной и военной помощи сирийским курдским силам.

На граничащих с Сирийским Курдистаном территориях дислоцированы силы турецкой армии, ожидающие команды начать операцию против курдских сил в регионе.

kurdistan.ru